

L'ESGLÉSIA COLOMBIANA REAFIRMA EL COMPROMÍS DE TREBALLAR PER LA RECONCILIACIÓ

Una pau que encara no arriba

ALFONSO VELÁSQUEZ
«Somio amb una pau
que porta autèntica
justícia i promoció de
tots els homes»

ÁNGELA M. JARAMILLO
«L'acord és una porta
que s'obre perquè
Colòmbia avanci cap
a la modernitat»

P 4-6

**«No podem limitar-nos a culpabilitzar-nos
i a arrossegar els errors del passat»**

El director del Secretariat Nacional de Pastoral Social
de Colòmbia, Mons. Héctor Fabio Henao, valora per
a Catalunya Cristiana el procés de pau.

**«Els efectes
del trauma, i
especialment de
la guerra, també
comprehen els
danys espirituals
i morals»**

*P. Michael Lapsley,
sacerdot anglicà, activista
antiapartheid i guaridor
de records*

P 16-17

**Doble efemèride
de la URL:
celebració
dels 25 anys
i inauguració
del nou curs
acadèmic**

P 27

Pensant-ho millor

La fe i l'espiritualitat...
són curatives

Josep M. Alimbau Argila
Medalla de Plata
de l'Institut de
Teologia Espiritual de
Barcelona

Creure, la fe, esperar en Déu, no només ajuda a la salut espiritual, també té efectes positius per a la salut corporal.

Amb regularitat apareixen estudis que indiquen que «la pregària, l'espiritualitat, els actes religiosos, ajuden la salut de qui creu i espera».

La web de *Science and Theology News* va informar que «investigadors canadencs i israelians havien trobat que a les persones de fe, de pràctica religiosa, espirituals, se'ls pot retardar l'avançament de la malaltia de l'Alzheimer».

El Dr. Kaufinan, director de Neurologia de l'Herzog Memorial Hospital de Jerusalem i autor de l'estudi, va manifestar: «Els pacients d'Alzheimer amb un nivell alt de fe, d'espiritualitat, acostumen a tenir un deteriorament cognitiu menor.»

En la trobada de l'Acadèmia Americana de

Neurologia es va presentar un treball que coincideix amb els darrers estudis, i que afirmava: «La pregària, l'espiritualitat, la religiositat estan relacionades amb una salut mental i física millor», va comentar el Dr. Rayel, cap de Psiquiatria al Cross Hospital de Clarendville (Canadà).

El Dr. Harold Koenig, del Centre per a l'Espiritualitat, la Teologia i la Salut de la Universitat de Duke (EUA), va afirmar: «La fe, la religió ajuden a proporcionar un sentit d'esperança, de pau i de benestar que, a la vegada, pot reduir les hormones estressants —depriments— que danyen la salut.»

La fe és profitosa per a la ment i l'esperit: millora la vida psíquica i espiritual; dóna ànims per afrontar qualsevol feina, dificultat o creu; fa el tracte més amable, bondados, espiritual; la vida millora en qualitat.

L'EFEMÈRIDE DE LA SETMANA

Dia 19 d'octubre del 1943: primera col·lecta del Domund.

Zoom

Eduard Brufau

El papa Francesc va visitar el 4 d'octubre passat, dia del seu sant, el poble italià d'Amatrice, el més afectat pel terratrèmol que aquest estiu va causar gairebé 300 morts. El Bisbe de Roma va poder parlar amb familiars de les víctimes, amb alguns dels ferits i supervivents, i també amb bombers i voluntaris que van ajudar a salvar vides.

La setmana
en tuits

Elisabetta Piqué @bettapique

Corresponsal «La Nación» al Vaticà
Suport al procés de pau a #Colòmbia malgrat el «no» al referèndum: premi Nobel Pau per al president Juan Manuel Santos

Javier M-Brocal @javierMbrocal

Director de Rome Reports
Mira que bé. El Papa convoca un Sínode sobre els joves i la vocació

Josep Àngel Saiz @BisbeSaiz

Bisbe de Terrassa
#Domund2016. Tarragona. Exposició «El Domund al descobert». Taula rodona: «La cooperació amb els missioners»

Teresa Forcades @TeresaForcadesF

Monja benedictina
El vaixell @GazaFlotilla ha estat interceptat per Israel!

Mercedes De La Torre @mercedesdelat

Periodista, corresponsal a Roma
Per primera vegada, @elvideodelpapa comparta amb la col·laboració de periodistes que se sumen a la intenció del #Papa

Montserrat del Pozo @montsedelpozo

Responsable de les Missioneres Filles de la Sagrada Família de Natzaret
Fer pinya per una educació del segle XXI

Sergi Roca Puntí @sergirocap

Periodista de Catalunya Ràdio
Marxo d'una Hongria que em desconcerta i que em preocupa. Al costat d'un Danubi que recorre mitja Europa he vist odi. I no l'entenc...

Escollat a Ràdio Estel

Ignasi Miranda

Coordinador d'Informatius

El Dia de la Salut Mental, celebrat el dilluns 10 d'octubre, era tractat el divendres 7 a la primera hora de la Fórmula Estel sobre «prevenció i equilibri». Dins el bloc social (8.30), Eva Barta va presentar la festa anual, organitzada per la Federació Salut Mental Catalunya i que es va fer el dissabte 8 d'octubre a la Seu Vella de Lleida. Barta comentava que «en salut mental, es pot recuperar l'equilibri d'un trastorn amb mesures que evitin l'aparició del problema o els agreujaments». I recordava que un 25% de la població pateix o patirà alguna incidència mental en la seva vida. D'altra banda, el programa *Plusvàlua* s'emet novament els dijous de 20 a 21 h. Amb el Centre d'Estudis Econòmics i Socials i presentat per Carla Gràcia, l'espai aprofundeix en un tema, des de valoracions d'un expert i un col·loqui d'anàlisi. Dijous 6 d'octubre, destacava la previsió de l'FMI sobre el creixement a Espanya, del 3,1% aquest 2016 i un dèficit del 5%, mig punt més del límit de la Unió Europea. Eduard Arruga, president del Banc dels Aliments de Barcelona, explicava que «enguany el creixement va bé sobretot perquè estàvem molt avall, però el 2017 tindrem un vent de cua més fluix».

Editorial

25 anys de la Universitat Ramon Llull

Es dos escenaris triats per a la inauguració del curs de la Universitat Ramon Llull —coincidint amb el vint-i-cinquè aniversari de la fundació de la Universitat i la commemoració del setè centenari de la mort del «doctor il·luminat», el seu patró— van ser ben significatius: la basílica de Santa Maria del Mar i la sala gòtica de la Casa Llotja de Mar, dues joies del nostre patrimoni que evocuen la projecció mediterrània de Catalunya. També el Mediterrani és el mar que va solcar Ramon Llull, que posa en comunicació diverses cultures i que avui, dissortadament, és indret de tràgics naufragis que han desvetllat la solidaritat internacional.

La Universitat Ramon Llull va néixer fa un quart de segle gràcies a la clarividència del cardenal Narcís Jubany i a la conjunció de voluntats de diverses persones i institucions superiors d'ensenyament

que van decidir federar-se i crear un model de gestió universitària únic al món. El Parlament va aprovar-la unànimement. Com va subratllar el conseller d'Empresa i Coneixement, Jordi Baiget, era el reconeixement per part de la cambra catalana de la llarga trajectòria de diverses entitats d'Església dedicades a l'ensenyament superior. La suma ha mostrat que és possible que diverses entitats eclesials, vinculades a congregacions religioses i a la diòcesi, facin camí plegades.

Entre els tres models possibles aleshores d'universitat d'Església: pontificia, catòlica i d'inspiració cristiana, el doctor Jubany va optar per aquest darrer amb el consens de les institucions implicades. No va ser una tria fàcil però amb el temps s'ha demostrat que és possible conciliar la llibertat de càtedra amb la fidelitat a l'Evangeli i les virtuts i valors que d'ell neixen.

L'acte inaugural va ser una gran festa, àgil i dinàmica, amb participació de personalitats d'Església, del món de la política, de la cultura, de la universitat, de l'empresa i de xarxes acadèmiques catalanes, estatals i internacionals. Va ser com la icona de quina ha de ser la presència dels cristians en el món de la cultura en una societat plural. La història d'aquest quart de segle ha quedat bellament plasmada en un volum molt ben dissenyat, que recull el testimoni de les autoritats acadèmiques, de professors, d'alumnes i de personal d'administració i serveis. Des d'aquestes pàgines felicitem de tot cor la URL. Alguns dels membres d'aquesta comunitat acadèmica són col·laboradors habituals d'aquest setmanari i podem sentir sovint també les seves veus per mitjà dels micròfons de Ràdio Estel. L'àmbit de la cultura i el de la comunicació es potencien recíprocament.

La redacció us proposa

Nou curs a l'Ateneu Sant Pacià

Està considerat el pulmó intel·lectual de l'Església catalana
P 9

Ordenació diaconal a la diòcesi de Girona

Els dos nous diaques són Miquel Calsina i Josep Rodeja
P 12

Innovació pedagògica al Col·legi Montserrat

L'ànima d'aquest projecte és la religiosa Montserrat del Pozo
P 10-11

Estrena del conjunt pictòric del presbiteri

De l'artista Josep Minguell, a la parròquia de Sant Joan de Reus
P 26

Un nou llindar

Sebastià Taltavull
Anglada

Bisbe auxiliar de Barcelona
Administrador apostòlic de Mallorca

Missioners, aire fresc d'Evangeli

Recordo que quan era petit, aquests dies de mitjan octubre, un estol d'infants sortíem al carrer a «replegar pels xinets». Escampats pel poble, els recaptadors anàvem demanant almoïna per enviar a les missions. No ens fèiem problema de res, ni ens feia cap vergonya parar la gent i, amb bona cara, demanar-los un gest de generositat. I la gent, tanmateix, era generosa. Després d'hores, tornàvem ben satisfets al col·legi, contents d'haver fet una obra bona.

M'impresionava molt aprendre coses que mai no havia sentit quan ens contaven de persones que havien deixat la seva terra i la seva família per anar a terres llunyanes. I, m'impresionava sobretot la valentia que tenien per voler anar a uns ambients tan diferents dels nostres, trobar-se amb una gent que no coneixien i parlar-los de Jesús. Sabíem, també —perquè ens ho explicaven—, que tot era molt arriscat i en certs moments els perillava la vida. Ens era familiar escoltar i dir que hi havia màrtirs.

Ara, quan la nostra societat occidental respira de forma tan diferent, em demano sovint si tots plegats hem perdut aquell ardor evangèlic que se'ns contagiava pel testimoni que ens arribava de les missions. Certament, és el miracle d'una «Església en sortida», d'una «Església hospital de campanya», d'una «Església en missió», que deixa de ser Església si no té ben clar que és essencialment missionera, i que el missatge fonamental que ha de comunicar és el de la misericòrdia.

El papa Francesc diu que «avui, en aquest "aneu" de Jesús hi ha presents els escenaris i els desafiaments sempre nous de la missió evangelitzadora de l'Església, i tots som cridats a aquesta nova "sortida" missionera. Cada cristià i cada comunitat discernirà quin és el camí que el Senyor li demana, però tots som invitats a acceptar aquesta crida: sortir de la pròpia comoditat i atrevir-se a arribar a totes les perifèries que necessiten la llum de l'Evangeli» (EG 20).

Colòmbia: el difícil camí cap a

El repte és aconseguir la reconciliació en un país molt polaritzat

Rosa María Jané Chueca

Colòmbia ha dit «no» a l'acord de pau entre el Govern i les Forces Armades Revolucionàries de Colòmbia (FARC). Això no vol dir que els colombians no vulguin la pau. El preu que han pagat per una guerra que fa 52 anys que dura és massa alt: 265.000 morts, 46.000 desapareguts i 7 milions de desplaçats. El resultat del plebiscit va ser molt ajustat: un 50,2% en contra i un 49,7% a favor. L'abstenció va ser de més del 60%.

Davant d'aquest resultat, la Conferència Episcopal Colombiana va emetre un comunicat dient que «no hi ha lloc per a triumfalismes ni derrotismes. Fem d'aquest moment una magnífica oportunitat per treballar plegats per la reconciliació i la concòrdia dels colombians. Tots volem la pau! És la primera evidència que sorgeix del plebiscit, però només podrem construir aquesta pau que anhelem si superem la polarització i les divisions per unir-nos al voltant d'un ideal comú de país». Per això, els bisbes feien una crida per promoure una cultura de la trobada, «que disposi els ànims per al perdó i la reconciliació».

Segons ens explica Alfonso Velásquez, sacerdot colombià establert a la diòcesi d'Urgell, «els acords firmats de cara a l'avanç i a la recerca de la pau a Colòmbia són un avanç per aconseguir-la. Per això l'horitzó que s'endevina és molt esperançador». Així i tot, considera que el vot pel sí no era el més adequat «perquè aquests acords no s'han explicat prou bé a tot el poble i sobretot no queda clar què passarà a llarg termini una vegada s'hagin acabat les garanties que firma el govern amb les guerrilles». Per a Mn. Velásquez, hi ha aspectes que no queden clarament expressats: «Què passarà amb aquells homes i dones que durant gairebé tota una vida han estat vivint al marge de la societat i acabats aquests dos anys garantits de reincorporació a la societat no s'hagin pogut trobar en comunió amb la resta de la societat?»

Guanya el «no», reflexiona Mn. Velásquez, perquè «el poble colombià no accepta que les guerrilles després de tants anys quedin dispensades de totes les seves males accions sense cap responsabilitat, però manifesta un sí al desig de continuar aquest procés cap a la pau, una pau en què els diversos actors es fan responsables de totes les accions fetes al llarg d'aquest conflicte».

Una defensora del «sí» es Ángela M. Jaramillo, coordinadora del programa «Cultura per a la Pau» de la Pontifícia Universitat Xaveriana amb seu a Bogotá, que qualifica de «molt positiva la firma de l'acord, sobretot, la seriositat i responsabilitat amb què es va fer el procés de negociació. Escoltar les víctimes i saber quines demandes

feien va permetre resoldre temes jurídics importants en el marc de la jurisprudència internacional. En altres parts del món ja s'ha provat que és més important per a la víctima saber la veritat i sentir-se reparada, i per als victimaris saber que poden reparar fent alguna acció objectivament verificable i que incideixi en el benestar de la població, que no pas pagar anys de presó».

En paraules de Jaramillo, «els acords per ells mateixos fan possible la fi del conflicte armat; tanmateix, l'acord en la seva totalitat és una porta que s'obre perquè Colòmbia avanci cap a la modernitat en el tema institucional, agrari, judicial, de participació política, etc.».

Forta polarització

La firma dels acords ha confirmat la forta polarització en què el país està immers. Fernán González, s.j., és membre del Centre d'Investigació i Educació Popular (CINEP) de Colòmbia. Ens explica que «per a uns, el govern ha cedit massa en acceptar una justícia transicional, de tall prospectiu i restaurador, amb una mirada cap al futur, en lloc d'una justícia punitiva centrada en el càstig contra els actors armats que haurien comès delictes de lesa humanitat». D'aquesta polarització tampoc se n'ha escapat l'Església, «per la qual cosa la Conferència Episcopal es va abstenir de prendre posició sobre el plebiscit i es va limitar a demanar que es votés a consciència».

Amb tot, hi ha sectors de la jerarquia, del clergat i de diversos ordes religiosos, com ara els jesuïtes, que han pres partit clarament pel sí. És el cas del president de la Conferència

FERNÁN GONZÁLEZ
«Els acords no signifiquen la fi dels nostres problemes, sinó l'oportunitat d'un nou començament»

ÁNGELA M. JARAMILLO
«L'Església hauria d'incorporar un llenguatge més reconciliador i menys polititzat»

Episcopal Colombiana, Mons. Luis Augusto Castro, que llançava aquesta reflexió: «Per resoldre el conflicte Colòmbia (...) ha volgut triar una justícia que parlava de misericòrdia: la justícia transicional. Aquesta justícia facilita el trànsit de la riba de la guerra a la riba de la pau, no beneficiava només les guerrilles ni tampoc només les forces armades acusades d'infraccions dins del context de la guerra. Beneficiava tot el poble colombià i li procurava viure en pau. Aquest és el punt que ha fet que Colòmbia es polaritzi. La misericòrdia en aquest cas és una resposta excepcional.»

Una altra veu que trencava la neutralitat de l'Església a l'hora de demanar el sí o el no, era la de la diò-

«Flashmob» a Barcelona celebrant la firma dels acords. / Omar Hernández

la pau

En primer pla

cesi de Quibdó, una diòcesi marginal de població afrocolombiana, molt colpejada pel conflicte i la pobresa: «Sempre hem apostat pels diàlegs humanitaris i una sortida negociada al conflicte armat, perquè la confrontació militar en lloc de ser una via de solució ha empitjorat les condicions de vida del poble. Per tant, aquest acord amb les seves limitacions i les preocupacions que genera, significa una oportunitat històrica (...), obre un panorama d'esperança i assenyala una ruta vers la pau.»

Pel que fa a la valoració dels acords de pau, el P. Fernán considera que «són un trencament amb l'ús de la violència com a arma política, que ha caracteritzat la vida política de Colòmbia. L'acord representa una finestra d'oportunitats per repensar el passat de Colòmbia, reconèixer els errors històrics i els problemes mai afrontats, afrontar els problemes del present i planejar un futur millor. Els acords no signifiquen la fi dels nostres problemes, sinó l'oportunitat d'un nou començament, d'un futur obert que depengui de l'esforç de tothom, però amb mitjans pacífics, del diàleg civilitzat entre adversaris en lloc de confrontació violenta entre enemics absoluts».

Missatge de reconciliació

«Reiterem la voluntat de l'Església catòlica de participar en el disseny i el desenvolupament d'iniciatives que ajudin a eradicar les arrels de la violència, a defensar la vida i la família, i a afavorir una convivència en pau i amb justícia entre els colombians.» Aquest és el compromís dels bisbes colombians davant de l'incert panorama que

es dibuixa després del «no» als acords de L'Havana. Ángela M. Jaramillo considera que la gran aportació de l'Església «s'hauria de concentrar a ajudar a recuperar el teixit social, estant al costat de les víctimes, fent possible la reconciliació i la trobada amb els victimaris. Incorporant un llenguatge més reconciliador i menys polititzat en les homilies i pronunciaments públics; alinear-se més amb la proposta del Sant Pare Francesc».

El P. Fernán González apunta, a més, «el compromís de l'Església d'acompanyar els guerrillers desmobilitzats per inserir-los en la legalitat, atesa la precarietat de la presència de les institucions estatals a les regions i pobles

pagesos, on l'Església és gairebé l'única institució present en aquestes zones perifèriques de la frontera agrària».

Amb tot, Mn. Alfonso Velásquez posa el focus d'atenció en les víctimes: «Com queda la justícia de cara a totes les famílies víctimes d'aquest conflicte? L'Evangeli ens ensenya que hem de perdonar, i el poble colombià està disposat a fer-ho. En aquest aspecte l'Església té un paper fonamental. Però també, en aquest mateix escenari i en virtut d'atenció a la justícia de cara a les víctimes del conflicte, l'Església està cridada a no vendre la dignitat de les víctimes pel saborós plat de lleties que representa la pau.»

El futur és desconcertant. El presi-

dent de Colòmbia, Juan Manuel Santos, ha posat data de caducitat a l'acord bilateral i indefinit signat pel govern i les FARC: el 31 d'octubre. Tot i això Fernán González assegura que «em sento molt feliç per haver pogut viure aquest moment [firma de l'acord] pel qual fa molts anys que lluitem. És la realització d'un somni que desconfiàvem veure complert en vida nostra. I és un moment d'esperança, que ens convida a discernir en la nostra vida personal i social la presència en nosaltres del Senyor de la història, que ens convida a recórrer un camí, que estarà farcit de dificultats, per a la construcció d'una nova Colòmbia, una mica menys desigual i una mica més justa, on hi capiguem tots els colombians com a fills que som d'un mateix Pare».

«Somio amb un país capaç de reconciliar l'irreconciliable, que recuperi la confiança en la seva gent», ens explica Ángela M. Jaramillo, «incloent des del territori. Amb capacitats instal·lades en la ciutadania —a través de l'educació i els mitjans de comunicació— per resoldre pacíficament els conflictes, un país abanderat en recerca per la pau i amb una memòria reparadora i reconciliadora».

I des de la distància, lluny de la seva terra, Mn. Alfonso Velásquez ens diu que «com a colombià i sacerdot que sóc, somio amb un país en pau, però no pas feta a la nostra mesura, a mesura d'uns quants governants i polítics, tampoc a gust d'un grup de persones que han violentat diferents famílies del meu país. Somio amb un país en la pau que només Crist el Senyor ens pot donar. Una pau que porta autèntica justícia i que porta la promoció i el desenvolupament de tots els homes».

La fotografia de Cartagena de Indias en què Juan Manuel Santos, Nobel de la Pau 2016, i el líder de les FARC Rodrigo Londoño estampaven la seva firma i s'abraçaven ja forma part dels moments històrics viscuts pel país. Un país que continua somiant amb una vida en pau, on es guareixin les ferides i els colombians es puguin mirar els uns als altres als ulls sense odi ni rancúnia.

Suport internacional

La firma de l'històric acord entre el govern colombià i les FARC ha comptat amb un suport internacional mai vist abans. A Cartagena de Indias nombrosos líders mundials van voler ser presents en aquest moment històric. També el Vaticà va subratllar la rellevància que donava a aquesta fita enviant el cardenal Pietro Parolin, secretari d'Estat de la Santa Seu, que va presidir la litúrgia que va precedir la cerimònia de la firma. El cardenal Parolin es mostrava confiat que «es pot construir un futur divers, on conviure sense massacrar-se i posseir conviccions diverses, en el marc del respecte de les regles democràtiques, de la dignitat humana i de la tradició catòlica d'aquesta gran nació». El purpurat transmetia, a més, que el Papa ha seguit «amb molta atenció

els esforços d'aquests darrers anys». El mateix Francesc, en el vol de tornada del seu viatge al Caucas, ratificava el seu desig de viatjar a Colòmbia: «Hi vull anar quan tot estigui blindat, és a dir, quan tot estigui segur, que no es pugui recular. Que el món internacional, totes les nacions internacionals estiguin d'acord que no es farà un recurs. Quan tot hagi acabat. Si això és així, hi podré anar.»

A escala internacional s'ha fet més costat al procés que dins de la mateixa Colòmbia. I han estat moltíssimes les mostres de solidaritat d'arreu del món. El Grup de Treball de Colòmbia, integrat per 10 organitzacions de Càritas a Europa i a Nord-amèrica, i l'aliança CIDSE, de 18 organitzacions de desenvolupament catòliques europees i nord-americanes, expressaven

el seu desig que hi hagi «una política d'Estat que garanteixi la no-repetició dels fenòmens econòmics, socials i polítics que generen violències armades i no armades als territoris. Saludem els esforços de Colòmbia en la recerca de la pau permanent i duradora!».

Des de Catalunya també s'ha celebrat la firma dels acords. Això no obstant, Tica Font, directora de l'Institut català Internacional per la Pau, reconeix que «la guerra s'acaba però el conflicte no: la desigualtat colombiana és de les més grans del món». I apunta el paper de l'Església en la construcció d'una Colòmbia en pau: «Pot crear ponts en una societat molt polaritzada, acostar víctimes i victimaris. Pot tenir un paper destacat per ajudar a tothom a donar-se una segona oportunitat.»

«Estem en una societat que necessita obrir-se a la misericòrdia»

Mons. Héctor Fabio Henao, director del Secretariat Nacional de Pastoral Social de Colòmbia

Rosa María Jané Chueca

Mons. Henao s'encarrega des de fa vint anys del Secretariat Nacional de Pastoral Social-Càritas de la Conferència Episcopal Colombiana. Compromès amb els processos de pau del seu país, va estar present el 26 de setembre en la firma de l'acord entre el president Juan Manuel Santos i el comandant de les FARC, Rodrigo Londoño, a Cartagena de Indias.

Els colombians han dit «no» en el plebiscit. I ara què?

El que ens queda és la reconstrucció del teixit social, guarir les ferides. Aquest plebiscit ha remogut ferides. Tenim davant un procés de reconciliació molt fort, haurem de treballar molt intensament perquè la societat sigui capaç d'establir mecanismes de diàleg. El procés serà difícil perquè hi ha actors armats sobre el terreny amb molta capacitat de causar agressions i hi ha un desafiament dins del món polític i en la vida social per les divisions existents. Ve una etapa d'intentar arribar a un acord sobre com avançar cap al futur. El que està en joc és el futur del país. Ens queda un camí que s'haurà de recórrer amb molt de compte en el tema de la reconciliació nacional.

El país fa 52 anys que està en guerra. Com és el moment actual?

El que es viu és un procés de negociació amb les FARC, que és la guerrilla principal. S'ha desenvolupat un procés de negociació que ha durat quatre anys i que s'ha completat amb la forma dels acords de pau el 26 de setembre a Cartagena. L'acord va aconseguir plasmar tots els punts que estaven a l'agenda, sobretot relacionats amb el desenvolupament rural, la reparació de les víctimes i la representativitat política de les FARC. Aquests punts tenen un desenvolupament molt extens, és un acord de quasi 300 pàgines on es detallen els diferents aspectes de cadascun d'ells i les decisions que s'han pres.

Què pot aportar la fi del conflicte?

Un aire nou i noves possibilitats per a les regions més afectades, sobretot al sud-oest i a la regió del Pacífic, on el conflicte ha estat molt fort, però també en altres parts del país. No tota la població està unida al voltant de la negociació. Hi ha un debat molt gran sobre els tres punts més importants de l'acord: mesures de justícia transicional per als guerrillers de les FARC, la reparació de les víctimes i la presència política de les FARC en institucions com el Senat i la Cambra. Les grans crítiques han estat en relació amb aquests aspectes. No tot l'escenari polític està a favor de les solucions trobades.

Era el millor acord possible?

És un acord que té molt de suport de la comunitat internacional, que assenyalava que compleix els requisits bàsics de justícia. Per a la comunitat internacional és satisfactori, no així per a l'interior de Colòmbia. Amb les ferides que hi ha, amb tots els anys de patiment, no hi ha un acord definitiu. Crec que és un acord que obre moltes possibilitats i que s'hauran de revisar moltes coses pel camí, però és un fet molt important i representa un pas definitiu cap a la fi del conflicte armat amb les FARC. És un fet històric important.

Com va viure la firma a Cartagena de Indias?

Tenia al costat un grup de víctimes. Quan el comandant de les FARC els va oferir perdó, es van alçar, es van abraçar i van plorar. Els que hi érem ens vam sentir commoguts i va ser un moment molt emocionant. Les víctimes per fi eren reconegudes, finalment les FARC assumien responsabilitats. El perdó de les FARC era el moment més esperat pel país. Això obria el pas a la reconciliació. Hi va haver moments molt importants en els discursos pronunciats, tant del president Santos com del coman-

«Haurem de treballar perquè la societat sigui capaç d'establir mecanismes de diàleg»

dant de les FARC. L'ambient general era realment de molta expectativa, tothom estava molt emocionat pel pas que feia el país en aquell moment.

La participació de les víctimes a l'Havana, va marcar un punt d'inflexió?

Van ser audiències molt fortes en què es van dir veritats molt dures, es van sentir testimonis molt colpidors de gent que ha patit al llarg d'aquest conflicte i van ser moments en què la mesa negociadora va tenir una perspectiva diferent. Després de les audiències amb les víctimes moltes coses van canviar a la negociació, sobre-

tot en el reconeixement de responsabilitats i en el fet que s'havien de buscar mecanismes perquè les víctimes fossin reparades.

Aquest fet és un punt diferent en relació amb altres negociacions que hi ha hagut en el passat. Per primera vegada les víctimes han tingut accés a la taula de negociació. Van tenir l'oportunitat d'explicar els fets i de dir què esperaven sobre un acord de fi del conflicte. La reflexió de fons era: quines obligacions queden, quins són els deures cap a les víctimes i com posar-les al centre del procés. Les víctimes necessiten una reparació integral.

Quin ha de ser el paper de l'Església?

L'Església ha de continuar acompanyant les víctimes, caminant amb qui ha viscut tan intensament el rigor de les atrocitats vers la restitució dels seus drets. És una tasca d'orientació, de solidaritat i de proximitat. L'Església també ha d'obrir la porta perquè els qui van cometre errors i van participar en la guerra puguin recuperar la dignitat, refer la vida.

Un tercer aspecte és que l'Església ha d'animar mecanismes de perdó i de reconciliació en la societat. Cal fer exercicis molt concrets de reconciliació des de totes les perspectives.

El papa Francesc ha seguit amb molt d'interès el procés...

L'Any de la Misericòrdia ens ha animat moltíssim. Hi va haver un missatge del Sant Pare al Jubileu continental de la Misericòrdia, celebrat a Bogotà, que va commoure per la profunditat i per la forma com explica la misericòrdia, com s'oposa a una societat moguda per la por. Una societat moguda per la misericòrdia té una dinàmica diferent. Això ens ha arribat a l'ànima perquè estem en una societat que necessita obrir-se a la misericòrdia, necessita fer el pas del que significa el perdó. No ens podem limitar a culpabilitzar-nos i a arrossegant els errors del passat. Sense oblidar el passat, sense perdre la perspectiva del que ha passat, hem de ser capaços de mirar cap al futur amb uns altres ulls i reconstruir la nostra societat sota una perspectiva nova. Esperem el papa Francesc. Ell vindrà a animar-nos en la fe i en la reconciliació.

El Papa i el primat anglicà, en un nou gest ecumènic

Preguen junts i imploren un impuls renovat de comunió

AICA
Ciutat del Vaticà

El 5 d'octubre el papa Francesc va resar vespres a l'església dels sants Andreu i Gregori a Roma, juntament amb el primat de l'Església d'Anglaterra, l'arquebisbe de Canterbury, Justin Welby. Hi van participar, a més, bisbes de diferents indrets del món, 20 d'anglicans i 20 de catòlics que van ser enviats en missió. El motiu de la pregària va ser la commemoració del 50è aniversari de la trobada entre Pau VI

i l'arquebisbe de Canterbury, Michael Ramsey, i de la institució del Centre Anglicà de Roma.

Aquests esdeveniments van establir les bases per a la creació, el 1970, de la Comissió Internacional Anglicana Catòlica Romana (ARCIC), encarregada de dirimir les controvèrsies teològiques entre totes dues Esglésies, i el 2000, de la institució de la Comissió Internacional Anglicana Catòlica Romana per a la Unitat i la Missió, per reforçar els objectius de l'ARCIC, a més de desenvolupar estratègies per traduir en gestos

concrets el grau de comunió espiritual assolit entre les dues Esglésies.

Durant la celebració, el Papa i el primat van signar una declaració conjunta.

En el seu discurs, Francesc va recordar que Déu és un pastor incansable que continua actuant i exhortant a caminar cap a una unitat més gran, «que pugui ser assolida només amb l'ajuda de la seva gràcia. Ell està convençut que podem passar de la foscor a la llum, de la dispersió a la unitat, de la manca a la plenitud». També va

subratllar que la missió dels pastors és ajudar el ramat «que estigui en sortida, en moviment en l'anunci de l'alegria de l'Evangelí i no en cercles tancats, en microclimes eclesials que porten núvols i boira».

Segons el Pontífex, quan «oferim el nostre servei de manera conjunta» i «promovem l'obertura i la trobada, tot venent la temptació de les clausures i els aïllaments» treballem «contemporàniament a favor de la unitat dels cristians i de la família humana». Per això, va demanar que «Déu ens concedeixi ser promotors d'un ecumenisme audaç i real», sempre en camí i a la recerca d'obrir «nous camins».

D'altra banda, va recordar que l'amor de l'«anyell victoriós» sobre el pecat i la mort «és l'autèntic missatge innovador per dur plegats els perduts d'avui i els que encara no tenen la joia de conèixer el rostre compassiu i l'abraçada misericordiosa del Bon Pastor. El nostre ministeri consisteix a il·luminar les tenebres amb aquesta llum gentil, amb la força inerm de l'amor que venç el pecat i supera la mort». El Papa va assegurar que «tenim l'alegria de reconèixer i celebrar junts el cor de la fe», per això va convidar a centrar-s'hi «sense distreure'ns amb el que, temptant-nos per seguir l'esperit del món, volgués distreure'ns de la frescor originària de l'Evangelí».

Francesc va convidar a demanar a Déu la gràcia d'«imitar l'esperit i l'exemple» dels grans missioners a través dels quals «l'Esperit Sant ha revitalitzat l'Església», que es reanima quan surt d'ella mateixa «per viure i anunciar l'Evangelí en els camins del món». Finalment, va exhortar a pregar junts perquè «el Senyor ens concedeixi que d'aquí sorgeixi un impuls renovat de comunió i de missió».

Després d'haver compartit el rés de vespres i la firma d'una declaració conjunta, el Papa va reiterar, l'endemà, la importància de compartir els fruits d'aquestes cinc dècades, i prosseguir el camí comú consolidats en la pregària, el testimoni i la missió. A la Sala dels Papes va rebre el primat Welby juntament amb els primats de les províncies anglicanes. La trobada va acabar pregant plegats el Parnostre.

Sínodo 2018: joves, fe i discerniment vocacional

Redacció / Ciutat del Vaticà

El Vaticà ha publicat un comunicat en què informa que l'octubre del 2018 se celebrarà un Sínodo sobre *Els joves, la fe i el discerniment vocacional*. Com explica el comunicat, «el seu propòsit és acompanyar els joves en el seu camí existencial cap a la maduresa perquè, mitjançant un procés de discerniment, descobreixin el seu projecte de vida i el realitzin amb alegria i s'obrin a la trobada amb Déu i amb els éssers humans i participin activament en l'edificació de l'Església i de la societat».

Església en sortida

Aportant el millor de cadascú

L'altre dia podíem contemplar com a Tarragona es reuen un bon nombre de colles castelleres per participar en el concurs de castells de la ciutat. És impressionant veure com es carreguen aquelles torres pas a pas, amb la precisió de moviment de totes i cadascuna de les persones que en formaran part: des d'aquell que està a la pinya fins a l'enxaneta que coronarà el castell. Sempre m'han sorprès i meravellat aquestes construccions, em sembla quasi impossible aconseguir-les.

Quan observem com es desenvolupa el moviment d'una colla a l'hora de començar un castell, ens adonem que hi ha molt per aprendre'n i poder extrapolar a altres realitats de la nostra societat.

Dos dies després estava en una reunió de voluntaris d'un projecte molt especial de les Filles de la Caritat de Sant Vicenç de Paül, Vincles, en el qual se surt al carrer a visitar la gent que hi dorm, persones que no tenen ni tan sols un sostre on sentir-se protegits. Ells s'apropen i

els escolten, això a Barcelona dia rere dia, 365 dies l'any, algú anirà a visitar algú que dorm al carrer! Aquesta pot ser una de les realitats que aconsegueix una cosa molt difícil, establir vincle, gràcies al fet que un grup de persones aporten el millor d'elles mateixes per fer-ho possible, cadascuna des d'allò millor que és.

Llavors l'endemà al matí, llegeixo les notícies i m'entristeix veure que al Mediterrani en dos dies, dos! s'han rescatat més de 10.000 persones, just el dia que feia tres anys de la tragèdia de Lampedusa en què varen morir 366 persones que cercaven una vida millor. Segur que no podem fer-hi res?

Potser cal que, com Francesc, ens apropem a aquell que pateix amb la mirada profunda, la carícia propera, el somriure esperançador... en silenci tot demanant perdó i permís, i que alhora cerquem la nostra veritable essència per poder fer un món millor pas a pas, possibilitant que la justícia social i la misericòrdia coronin el nostre castell.

Esther
Borrego
Linares

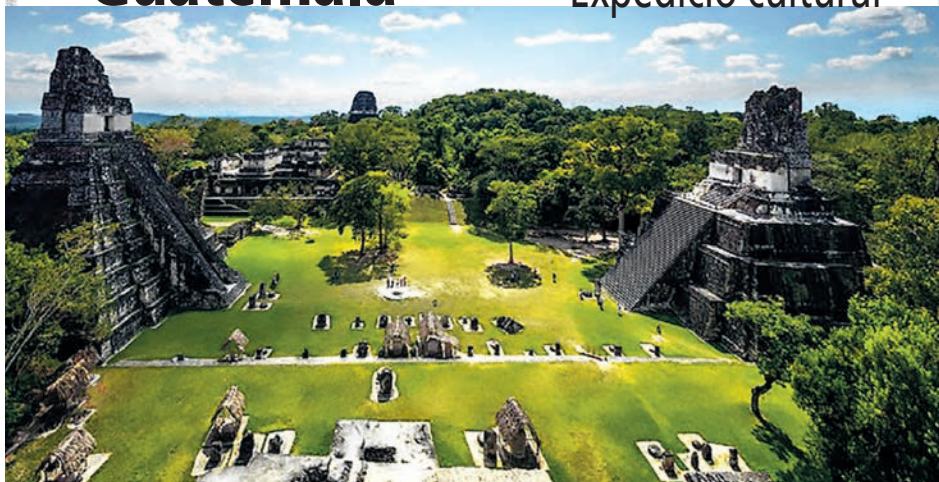

Pelegrinatges 2016

Guatemala

Expedició cultural

Del 17 al 28 d'octubre

Els colors d'Amèrica

Iran

Del 7 al 17 de novembre

www.clubmes.cat

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

Llums de Nadal NEW YORK

Del 30 de novembre al 5 de desembre

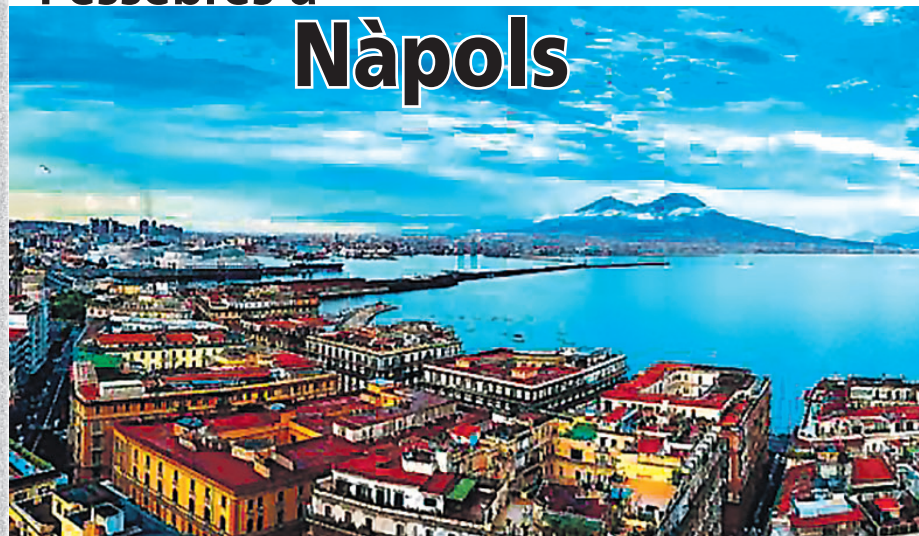
TERRA SANTA

Del 30 de novembre al 9 de desembre

Pessebres a

Nàpols

Del 14 al 18 de desembre

ETIÒPIA

Del 12 al 24 de gener

TIMKAT 2017, es tracta del viatge a Etiòpia anual de celebració de la Festa de l'Epifania a Lalibela

Barcelona

L'Ateneu Sant Pacià, al servei de la reforma de l'Església de Francesc

La Càtedra de Teologia Pastoral Arquebisbe Josep Pont i Gol inicia les activitats

Carme Munté

Fotos: Agustí Codinach

Quan es compleix el primer aniversari de la constitució de l'Ateneu Sant Pacià, pulmó intel·lectual de l'Església catalana, el balanç no pot ser més positiu. «L'Ateneu Sant Pacià és una realitat acadèmica esplèndida de l'Església catalana, que és integrada per dotze centres universitaris i 3.000 alumnes», va remarcar el seu rector, Armand Puig, en l'acte d'inauguració del curs acadèmic 2016-2017. Però a banda de fer balanç d'aquest primer any de recorregut, l'acte va servir per marcar la línia de present i futur. Així, Armand Puig va anunciar que l'Ateneu dedicarà els pròxims tres anys acadèmics a la reforma de l'Església impulsada pel papa Francesc.

En la mateixa línia, Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona i gran canceller de l'Ateneu, va recordar que l'exhortació *Evangelii gaudium* «orienta de manera creativa i encertada el camí de l'Església per a aquests pròxims anys», en el sentit d'«una Església en sortida, que vulgui abandonar el confort de quedar-se a casa i surti a trobar els homes i les dones d'avui per portar-los l'Evangelí». I l'Ateneu Sant Pacià, segons Omella, «ha d'ajudar a trobar aquest camí de proximitat a la humanitat del nostre temps»; «ha d'ajudar que l'Església sigui mestra en la fe», però va remarcar que «tan sols ho serà si és per damunt de tot mare de misericòrdia que acull tots els seus fills, sobretot els pobres, i es deixa guiar per la Paraula de la vida».

L'Ateneu Sant Pacià només té un any d'existència, però no així les institucions que aixopluga: les facultats eclesiàstiques de Teologia, de Filosofia i (constituïda recentment) l'Antoni Gaudí d'Història, Arqueologia i Arts Cristianes; els Instituts Superiors de Ciències Religioses (Barcelona, Girona, Tarragona, Lleida, Mallorca i Vic), l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona, l'Institut de Teologia Fonamental i el Centre d'Estudis Teològics de Mallorca. «Unint forces —va dir Armand Puig— hem eixamplat la nostra base acadèmica; ara cal esforçar-se perquè aquesta base creixi, tant a Barcelona com a les altres seues dioceses de Catalunya i Mallorca.»

Càtedra de Teologia Pastoral Pont i Gol

Una altra novetat d'aquest curs és que comença les seves activitats la Càtedra de Teologia Pastoral Arquebisbe Josep Pont i Gol, que els bisbes catalans han creat per tal de construir un espai de reflexió pastoral fonamentat en el discurs teològic per als temps actuals. La Càtedra respon a la fusió de dues realitats que van aparèixer a Catalunya

L'acte d'inauguració va començar amb l'Eucaristia a la capella del Seminari Conciliar de Barcelona.

Jordi Gayà va fer la lliçó inaugural, dedicada a la teologia de Ramon Llull.

per donar resposta a l'aplicació del Concili Vaticà II: el Centre d'Estudis Pastorals i el Seminari de Teologia Pastoral, dependent de la Facultat de Teologia de Catalunya.

Segons el seu director, Daniel Palau, prevere del bisbat de Sant Feliu de Llobregat, «l'objectiu de la Càtedra és repensar, reformular i reimpulsar altra vegada la pastoral i l'herència del Concili Vaticà II a la nostra realitat de les diòcesis de Catalunya».

En aquest sentit, el nom del qui fou arquebisbe de Tarragona, Josep Pont i Gol, resulta inspirador. «L'arquebisbe Pont i Gol, que va ser present en el Concili Vaticà II, va liderar-ne la recepció dins del conjunt de les terres catalanes i va teixir relacions i complicitats entre les diferents diòcesis per tal de projectar un treball de conjunt», ha expressat Daniel Palau, rector de les parròquies de Sant Antoni Abat i de Santa Maria de Corbera de Llobregat.

Treball decent per a tothom

«Volem recordar el compromís que tota la comunitat cristiana ha de tenir perquè tothom pugui aconseguir un treball decent en condicions de llibertat, equitat, seguretat i dignitat humana», han manifestat els bisbes de Catalunya en una nota publicada la vigília de la Jornada Mundial pel Treball Decent (7 d'octubre), impulsada per l'Organització Internacional del Treball.

Els bisbes constaten que «cada vegada ens trobem més persones excloses del mercat de treball, d'altres amb unes condicions laborals indignes, moltes treballant en l'economia submergida i molts joves que segueixen patint una falta de perspectives laborals que els angoixen» i defensen que «el treball és un bé i un dret fonamental de tota persona, vinculat a la dignitat humana».

«Manifestem la necessitat de posar com a objectiu de les nostres institucions i organitzacions la necessitat d'un treball decent per a tothom, promovent una economia que

generi oportunitats, iniciativa empresarial, desenvolupament, llocs de treball i formes de vida més sostenibles per a tothom», pot llegir-se a la nota. Els mateixos bisbes demanen a governants, agents socials i empresarials que el camí cap al treball decent sigui una prioritat en les polítiques i en els objectius.

Diverses organitzacions catòliques han impulsat la campanya en defensa del treball decent amb l'objectiu de manifestar el compromís de promoure oportunitats perquè tothom pugui aconseguir un treball decent en condicions de llibertat, equitat, seguretat i dignitat humana. Aquest treball conjunt està impulsat per entitats catòliques com la Delegació diocesana de Pastoral Social, Càritas diocesana de Barcelona, Justícia i Pau, Delegació diocesana de Pastoral Obrera, Cristianisme i Justícia, Mans Unides i el Seminari de Doctrina i Acció Social de l'Església.

«La innovació més gran és estimar

Montserrat del Pozo, superiora general de les Missioneres Filles de la Sagrada Família

Carme Munté

El psicòleg nord-americà Howard Gardner, autor de la teoria de les intel·ligències múltiples, va ser investit doctor *honoris causa* per la Universitat Ramon Llull l'abril passat. Coincidint amb la seva vinguda a Barcelona, Gardner no va deixar escapar l'oportunitat de visitar, una vegada més, el Col·legi Montserrat, que reconeix com «el seu col·legi». I amb raó. La renovació pedagògica impulsada al centre, des dels anys noranta, és la prova fefaent que posar en acció la teoria de les intel·ligències múltiples no únicament és possible, sinó que ofereix resultats molt engrescadors. L'ànima de la innovació pedagògica del Col·legi Montserrat de Barcelona és Montserrat del Pozo, superiora general de les Missioneres Filles de la Sagrada Família de Natzaret. La seva «fama» ha traspassat fronteres i ha esdevingut un referent per al món educatiu català, espanyol i mundial. Explica que simplement es tracta de posar en pràctica la pedagogia de l'amor, que consisteix a estimar l'alumne. I aquest llegat es remunta, ni més ni menys, que al segle XIX de la mà dels fundadors de la congregació: sant Josep Manyanet i la serventa de Déu Maria Encarnació Colomina.

Als anys 90 vostè va descobrir la teoria de les intel·ligències múltiples de Howard Gardner. Què va suposar?

Des de l'any 1986 ens preguntàvem per què els alumnes, un cop arribaven a COU, abandonaven les extraescolars de música, esport i art amb l'objectiu de centrar-se només a aprovar i treure bona nota a la Selectivitat. Als Estats Units vam descobrir, en un primer moment, l'estimulació primerenca per als alumnes d'infantil. Després vam conèixer la teoria de les intel·ligències múltiples i vam decidir posar-la en acció a totes les etapes. Pedagògicament va ser un repte molt important que va permetre que tothom a l'aula tingués

èxit, és a dir, que cap alumne no repetís, complís els mínims i que, fins i tot els que tenien menys motivació, arribessin a l'excel·lència. Totes les metodologies que hem impulsat a partir de la teoria de les intel·ligències múltiples parteixen de la base que tot alumne és intel·ligent i que, per tant, és capaç de tirar endavant en els estudis. El Pla Bolonya va ser també de gran ajuda. Tot i que només estava pensat per a la universitat, el vam aplicar al Batxillerat.

Quins indicadors permeten parlar d'èxit?

La reducció del fracàs escolar és un indicador evident, però l'èxit sobretot es constata amb les competències. Un

alumne, per exemple, pot treure un 6 en matemàtiques però pot ser brillant en creativitat, empenedoria, parlant en públic... La nota té un valor, però l'aprobat va molt més enllà amb les competències que adquireix l'alumne en cada matèria. Per a nosaltres la qualitat educativa és evangelització. Creiem que si realment volem evangelitzar, donar oportunitats a les persones, hem de donar qualitat educativa.

Aprendre a treballar sense llibres i fer-ho, en canvi, amb projectes i de forma cooperativa. Feia una mica de por?

Al començament els pares ens van dir que baixava molt la qualitat dels con-

tinguts i que tot plegat era un desastre. Per demostrar-los l'èxit de la proposta, vam decidir implantar el batxillerat internacional. El primer any ens vam posicionar amb una mitjana molt alta. Ningú ja no va dir que havia baixat el nivell. Nosaltres anem evolucionant dintre de l'escola en el camp educatiu, però els pares no. Per això és important informar-los i formar-los. És el que es coneix com l'Escola 3.0, en el sentit que és tota la comunitat educativa la que participa d'aquest aprenentatge. Ara és relativament fàcil parlar d'innovació, però al curs 1993-1994, quan vam començar nosaltres, no era així.

Quins són els canvis fonamentals

Escola Nova 21

Núria Miró, religiosa de les Missioneres Filles de la Sagrada Família de Natzaret, és l'actual directora del Col·legi Montserrat de Barcelona. Explica la importància de fer-se presents en iniciatives com Escola Nova 21 (www.escolanova21.cat), un procés d'innovació pedagògica en què s'han adherit 456 escoles d'arreu de Catalunya (104 de les quals són escoles cristianes) amb el suport de la Diputació de Barcelona.

«L'Escola Nova 21 pretén impulsar una consciència de canvi», explica Núria Miró, alhora que reconeix la responsabilitat del Col·legi Montserrat d'actuar d'«inspirador». «Hem d'aprofitar el fet que hi siguem presents escoles de diferent tipologia», constata, en el sentit que «les escoles cristianes hem de ser capaces de crear espais de diàleg, de compartir i de fer xarxa dins del món educatiu». «La diversitat de tipologies —afegeix Núria Miró— no ha de ser un problema, sinó una oportunitat. Cadascú des de la seva història, identitat i caràcter propi aporta el millor que té.»

De forma complementària a Escola Nova 21, el Consell Escolar de Catalunya ha obert un debat participatiu entre la comunitat educativa sobre el futur de l'educació a Catalunya, sota el nom d'Ara és Demà, que vol donar resposta als principals reptes de futur del sistema educatiu i avançar en qualitat i equitat per afavorir l'èxit educatiu de tot l'alumnat.

Innovar en l'àmbit de la fe

La teoria de les intel·ligències múltiples va ser proposada el 1983 pel psicòleg nord-americà Howard Gardner, professor de la Universitat de Harvard. Entre les intel·ligències que s'enumeren n'hi ha una, la intel·ligència intrapersonal, que té relació amb el coneixement interior.

«Tan bon punt comencem les classes, fem mitja hora de formació en la intel·ligència intrapersonal o interior», revela la directora del Col·legi Montserrat, Núria Miró. «Des d'infantil fins a Batxillerat, els alumnes estan en silenci i els oferim una breu reflexió sobre una temàtica concreta», afegeix. És un «moment de prospecció força seriós» al voltant d'unes qüestions fonamentals: «Davant del dia que comença, quins objectius em marco? Què espera Déu de mi?»

Això pel que fa al treball de la interioritat. Pel que fa a la transmissió dels continguts de la fe, el Col·legi Montserrat ha esdevingut també un referent en la formació de professors de Religió catòlica i de catequistes.

Segons Núria Miró, la mateixa evangelització ja porta intrínsecs els elements clau de la renovació pedagògica: «La fe ha de ser experiencial, no es pot basar només en un coneixement teòric i memorístic. Ha de ser compartida en comunitat i, en la seva transmissió, ha de tenir en compte les intel·ligències múltiples. La fe també necessita ser contextualitzada i, per tant, s'ha de traduir en un servei a la comunitat.»

l'alumne»

mília de Natzaret

Any Maria Encarnació Colomina

El 13 de setembre passat Mons. Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona, va clausurar la fase diocesana del procés de canonització de la serventa de Déu Maria Encarnació Colomina i Agustí, cofundadora de les Missioneres Filles de la Sagrada Família de Natzaret.

La M. Montserrat del Pozo, superiora general, va agrair amb emotives paraules el do de tenir, a les arrels, una dona de fe ferma que ens obliga moralment a seguir els seus passos.

Coincidint amb el centenari de la seva mort (ocorreguda a Barcelona el 27 de novembre del 1916) les Missioneres Filles de la Sagrada Família celebren l'Any Maria Encarnació Colomina. «Ha suposat una renovació interior important rellegir la seva vida, les seves cartes, va viure la fe en un moment en què la dona era poc valorada», constata Montserrat del Pozo, en el sentit que «la seva fortalesa i fe profunda són un exemple per a nosaltres».

respecte de l'escola tradicional?

El canvi fonamental és que l'alumne és el centre. Això vol dir que el professor calla, deixa de parlar a l'aula i el que fa és guiar l'alumne. Malauradament, al professor li costa molt no ser el centre de l'aula i tendeix a confiar poc en l'alumne. És sorprenent veure com l'alumne comença a desenvolupar un seguit d'habilitats que mai no hauries pensat, perquè ho fa a partir dels seus propis interessos. Un altre canvi fonamental és el treball cooperatiu. En aquest sentit, nosaltres treballem amb grups de tres, seguint la teoria de l'aprenentatge cooperatiu dels germans Johnson.

De quina manera l'alumne troba i segueix els seus interessos?

Amb els projectes, que poden ser interdisciplinaris o d'una sola matèria. Tot el centre treballa amb projectes. Per exemple, un projecte sobre la Segona Guerra Mundial el pots començar a partir d'escoltar la música que componien els jueus del camp de concentració de Terezin. A partir d'aquí obres un camp d'investigació que va generant interès entre els alumnes, a cadascun segons els seus interessos. Se'ls obre un món intel·lectual, una manera diferent de fer. Tot l'aprenentatge es viu, es pot transmetre, té sentit.

Com conjunquen les teories noves de Gardner, Johnson... amb les dels sants fundadors, del segle XIX?

Sant Josep Manyanet ens va ensenyar a educar el cor i la intel·ligència. Ens ha ajudat molt a descobrir la intel·ligència emocional o intrapersonal. Maria Encar-

nació Colomina no havia tingut estudis i per això volia que les monges estudiessin. Dels fundadors hem adquirit la pedagogia d'estimar l'alumne. De fet, la innovació més gran és estimar l'alumne, perquè és a partir de sentir-se estimat que pot créixer. L'alumne no és un recipient buit on vas abocant coneixement; al contrari, té molt a aportar. Per això, la complicitat entre mestre i alumne permet créixer junts. A partir d'aquí ens han influït molts pedagogs i psicòlegs com Jean Piaget, Maria Montessori, William Kilpatrick, John Dewey o Martin Seligman. També hem aplicat teories d'empresa com el Systems Thinking de Peter Senge o la visió de la globalització de Bela Feldman-Bianco. Som molt eclèctiques. Fem una mena de còctel de les diferents teories de pedagogs, psicòlegs, economistes i sociòlegs.

Què necessita l'alumne i la societat del segle XXI?

Sobretot una flexibilitat molt gran de manera que l'alumne no adquireixi només coneixements, sinó una sèrie de competències que li serveixin per a la vida. Pensant en el futur, m'imagino l'alumne de Secundària treballant per projectes. I no ho farà en una aula, sinó de forma més lliure i àmplia. L'aula serà, per exemple, el centre d'una ciutat com Barcelona: les places i els carrers, els museus, les biblioteques. A l'escola vindran com qui visita el metge: per fer alguna consulta al professor. Per tant, l'aula no té futur, el que té futur és l'escola. El que cal ara és que la universitat i l'escola s'uneixin, avui estan massa separades.

Vostès van ser pioneres en innovació pedagògica. Com veu el fet que aquesta innovació s'hagi democratitzat?

Nosaltres vam començar a fer classes de formació al nostre professorat nou. A partir d'aquí, les peticions ens arribaven de tot arreu: de l'escola pública i concertada, de Catalunya i d'Espanya, d'Amèrica, d'Itàlia... Ja portem gairebé deu anys i, de resultes, hem creat el Natzaret Global Education. Al llarg del curs oferim diferents tipus de mòduls de formació, que sempre són plens: estimulació primerenca, intel·ligències

«Per a nosaltres la qualitat educativa és evangelització»

«Fem una mena de còctel de les diferents teories de pedagogs, psicòlegs, economistes i sociòlegs»

«L'aula no té futur, el que té futur és l'escola»

necessitat de la renovació pedagògica. Hem aportat sempre la nostra experiència, les pedagogies que nosaltres havíem implementat. Tothom les ha anat copiant. En aquest sentit, podem dir que hem estat pioneres. La satisfacció ha estat donar-ho i que el món educatiu canviés. Nosaltres sempre diem que el canvi es pot fer en tres anys. Cal seguir els cursos de formació i, al mateix temps, anar-los implementant al centre. Apostem per un canvi sistèmic de tota l'escola, per això calen tres anys.

La vostra província té tretze escoles a Espanya i el Camerun. Ha estat possible implementar el projecte en totes?

Ens van criticar que era un projecte només per al Col·legi Montserrat de Barcelona, però s'ha demostrat que també pot tenir èxit en un centre del Camerun amb 3.000 alumnes. De fet, els resultats encara són millors, perquè genera molta confiança per als alumnes que viuen en contextos de pobresa. Gairebé estic més contenta dels resultats del Camerun que dels d'aquí, tenint en compte el context. Actualment, ja el tenim implementat als tretze col·legis d'Espanya i el Camerun. Ara ho estem fent a Amèrica i Indonèsia.

múltiples, metodologies actives, cultura de pensament, avaluació i lideratge (nou d'enguany). Això és el que ha anat contaminant l'ambient i ha fet veure la

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826

Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

Girona

Dos nous diaques a la diòcesi

Un d'ells, Miquel Calsina, seguirà camí del presbiterat

Víctor Gay
Girona

El primer diumenge d'octubre al capta, l'àmplia nau de la seu gironina s'omplia de fidels per seguir l'Eucaristia i la litúrgia d'ordenació diaconal de Miquel Calsina i Buscà, de la parròquia de Torroella de Montgrí, i de Josep Rodeja i Tulsà, de la parròquia de Sarrià de Ter. Part dels fidels seguien la celebració a peu dret.

Per segona vegada aquest any el bisbe Francesc administrava el sacrament de l'orde sagrat. Si el maig ho feia a Edwin Antonio Vasquez Palacio, format a Colòmbia i que ara és prevere al servei de les parròquies de Banyoles, i a Santiago Torregrosa Madueño, membre de l'institut de la Guàrdia Civil, que esdevenia diaca al servei de les parròquies de Sant Josep i Sant Pau de Girona, en aquesta nova ocasió van ser ordenats dos nous diaques.

El bisbe de Girona va presidir la celebració i més de quaranta preveres dels bisbats de Girona i Barcelona concelebraren. També van assistir la totalitat dels diaques de la diòcesi i entre els nombrosos fidels i a títol personal hi era present el director general d'Afers Religiosos de la Generalitat, Enric Vendrell.

Miquel Calsina, camí del presbiterat

En la seva homilia, el bisbe Francesc Pardo va anunciar que Miquel Calsina seguirà la seva formació per esdevenir prevere. Professor universitari a la Universitat Ramon Llull, format acadèmicament en les branques de teologia i periodisme, va succeir com a delegat diocesà de Mitjans

Un moment de l'ordenació diaconal de Miquel Calsina i Josep Rodeja. / Àngel Almazan

de Comunicació Social Carles Sánchez, actualment diaca permanent, i ja jubilat de les feines periodístiques.

Miquel Calsina ja col·labora pastoralment els caps de setmana amb les parròquies de l'entorn de la Bisbal d'Empordà.

Diaca, treballador i pare de família

Josep Rodeja és treballador de l'Hospital Josep Trueta de Girona, casat i pare de família, que l'acompanyà en la litúrgia d'ordenació, com també ho

Amb aquestes dues ordenacions, seran onze els diaques a la diòcesi gironina

feien els pares i germans de Miquel Calsina. Josep Rodeja coneix de primera mà aquesta vessant tan humana i que ens afecta, almenys potencialment a tots, com és la malaltia.

La seva tasca pastoral seguirà especialment al servei a les parròquies de la vall de Llémena, al nord-oest de Girona, emplaçades tot seguint el curs d'aquest riu.

Amb aquestes dues ordenacions, seran onze els diaques a la diòcesi gironina, però ben aviat un d'ells, com ja s'ha dit, serà ordenat prevere. Tres laics més que ja han rebut els ministeris laïcals figuren en la vigent Guia de l'Església de Girona.

La missa va tenir lloc a la capella del castell de Biart.

La Jornada Mundial del Turisme recupera la celebració de l'Eucaristia

V.G. / Masarac

El castell de Biart, a l'Alt Empordà, acollí els actes que la Federació d'Hostaleria de les Comarques de Girona organitza en la Jornada Mundial del Turisme i que aplegà més de 600 convidats. Enguany i atenent la demanda de diferents empresaris del sector s'ha recuperat la celebració eucarística amb la qual va començar la trobada. Fou oficiada a la capella del castell per Mn. John William Candelo, rector de la parròquia de Masarac, on se situa la fortificació, i també de set més de l'arxiprestat, i amb

l'acompanyament musical d'un grup *rociero*. Hi va assistir la junta directiva de la Federació, encapçalada pel seu president, Antoni Escudero, prestigiós empresari de la Jonquera i l'equip directiu de la federació. Durant la celebració es van fer unes pregàries per les víctimes dels atemptats terroristes a França dels darrers mesos, donat que en el decurs de la Jornada es va retre homenatge al poble francès per la seva fidelitat a les comarques gironines i del Maresme. Escudero va manifestar que des d'ara s'integrarà en el programa aquesta missa.

Itàlia

Cada cop menys europea i amb la mirada posada al sud

La Companyia de Jesús perd pes al primer món i el seu centre gravitatori es desplaça a Àsia i Àfrica

Joan Piñol
Redacció

La 36ena Congregació General de la Companyia de Jesús està immersa en les anomenades «murmuracions», la vital conversa de passadissos en el super conclave dels jesuïtes que té per encàrrec més visible l'elecció del proper «Papa negre» (en tancar aquesta edició encara no havia estat escollit). Mentre els 215 jesuïtes presents debaten a porta tancada, convé recordar una petita anècdota històrica. El 1974, a la polèmica 32ena Congregació General, hi assistia un joveníssim sacerdot argentí acabat de nomenar provincial: Jorge Mario Bergoglio. L'actual Pontífex, amb només 37 anys, va viure l'experiència d'aquella reunió que presidia el prepòsit general d'aleshores, el basc Pedro Arrupe.

L'anècdota serveix per posar l'accent en la profunditat del canvi que han experimentat els jesuïtes. En aquella Congregació General del jove Bergoglio, la Companyia comptava amb 29.636 membres repartits per tot el món. Actualment, la Congregació que s'està celebrant a Roma representa els 16.376 jesuïtes, tretze mil menys que fa 42 anys. La sagnia, però, no ha estat arreu igual i això ha provocat un canvi substancial de la geografia de la Companyia. Mentre que l'any 1974 la gran majoria dels membres provenien d'Europa i dels Estats Units, ara aquest percentatge només representa un exigu 42% i en caiguda lliure. L'any 2006 es va produir el canvi de tendència definitiu: la xifra de jesuïtes del primer món (Europa i els Estats Units) ja era inferior als de la resta del món.

En el gràfic que acompanya aquest article, es pot observar com ha canviat la distribució territorial dels jesuïtes entre l'última Congregació General celebrada el 2008 i la d'enguany. La Companyia s'organitza en nou assistències, els 1.093 jesuïtes que viuen a Espanya (uns 120 catalans) pertanyen a la regió d'Europa del Sud que també agrupa Itàlia i Portugal. Com s'observa a la taula, únicament Àfrica i Àsia Sud experimenten increments mentre que Àsia Pacífic i Amèrica Llatina Sud disminueixen poc. A la resta de regions, els jesuïtes perden molts membres en aquests vuit anys. De fet, entre les dues congregacions generals l'orde ha perdut un 15% dels seus membres.

Les previsions de futur auguren un aprofundiment en aquest canvi geogràfic. En el primer món l'edat mitjana dels jesuïtes és molt elevada. L'any 2010 la mitjana era de 65 anys entre els membres europeus i nord-americans. Igualment, les noves

Regió	2008		2016	
	Jesuïtes	Percentatge	Jesuïtes	Percentatge
ÀFRICA	1.430	7%	1.596	10%
ÀSIA SUD	4.018	21%	4.027	24%
ÀSIA PACÍFIC	1.672	9%	1.587	10%
AMÈRICA LLATINA SUD	1.513	8%	1.120	7%
AMÈRICA LLATINA NORD	1.374	7%	1.099	7%
ESTATS UNITS - CANADÀ	2.952	15%	2.527	15%
EUROPA SUD	2.448	13%	1.761	11%
EUROPA CENTRAL	1.851	10%	1.540	9%
EUROPA OCCIDENTAL	1.958	10%	1.119	7%
TOTAL	19.216		16.376	

fornades jesuïtes són majoritàriament del sud. Un 63% dels novicis i un 65% dels escolàstics (estudiants) provenen de l'Àfrica i l'Àsia.

Una de les missions en què els seguidors de sant Ignasi han excel·lit és l'ensenyament. També en aquest camp el gir al gran sud mundial, particularment a l'Àsia del Sud, es fa evident. Segons l'estadística del juny del 2016, de les 813 escoles jesuïtes de tot el món, 403 estan a l'Àsia del Sud (Índia, Nepal i Sri Lanka) cosa que representa gairebé la meitat del total mentre que a Europa n'hi ha 162.

En aquest sentit, no sorprèn que entre els 215 jesuïtes que participen en la 36ena Congregació General el canvi geogràfic també s'hi hagi repercutit. Europa aporta 58 membres i els Estats Units i Canadà 33. En canvi, l'Àsia del Sud té 46 participants i és la regió que més n'aporta. Hi ha qui apunta, amb fermesa, que el proper prepòsit general no pot provenir d'Europa després de l'espanyol Adolfo Nicolás i l'holandès Peter Hans Kolvenbach, els últims dos prepòsits.

Tot i aquestes dades descoratjadores, els jesuïtes continuen sent l'orde religiós amb més membres de tota l'Església catòlica seguits pels salesians, amb 15.270 membres. Això sí, si la Companyia disminueix al mateix ritme que aquest últim temps, els salesians els superaran en uns cinc anys. Mentre que els jesuïtes creixen a l'Àfrica i l'Àsia, a Europa és evident que la situació és complicada. En la línia de tota l'Església, com ja ha passat amb el papa Francesc, els lideratges cada cop són menys europeus.

El 1982 els jesuïtes europeus eren el 41% de la Companyia, ara només representen el 27%

Entre 2008 i 2016 els jesuïtes a Espanya han disminuït gairebé un 30%, han passat de 1.534 a 1.093

La seva empresa de neteja s'adapta a les necessitats de la seva escola?

Més de 30 escoles ja confien en nosaltres

Perquè ens adaptem a les seves necessitats, compartim els seus valors i som especialistes en la neteja d'escoles. Truquin's al 902 010 977 i comprovi-ho.

la Auditoria GRATUITA

Li direm com optimitzar la despesa en neteja de la seva escola, sense renunciar a res.

Netejant,
posem tots els sentits

Treballem per a la:
SAGRADA FAMÍLIA

Carrer Can Pi, 17 3r (Abans Carretera antiga del Prat)
08908 l'Hospitalet de Llobregat (BARCELONA)

Des del monestir

El servei

Certament, molts, amb el seu servei, aconsegueixen una actitud generosa. Fan l'esforç en els seus gestos de bons serveis en el seu entorn i en la societat, per fer feliços els qui els envolten amb l'afany de repartir fets servicials que originen benestar. Perquè és obvi que, quan es constata sinceritat, rectitud i transparència, es dignifica la persona i es genera una alegria existencial. Oferint els seus dons i talents es converteix en servidor de tots però no propietari. Després, és el mateix Crist qui dóna la lliçó: «Si algú es vol fer servidor meu, que em segueixi, i s'estarà on jo m'estic. El Pare honorarà els qui es fan servidors meus» (Jn 12,26). Tots els qui donen aquest testimoni de vida amb els seus serveis gratuïts i, segons els relats de l'evangelí, mostren ser bons servidors arreu, perquè ho fan amb aten-

ció i gran responsabilitat. Un exemple peculiar de l'evangelí de Lluc és força orientatiu: en una ocasió quan Crist anava camí de Jerusalem, entrà a la casa de Betània, on vivien Marta i Maria. De seguida Marta es posà a servir-lo, però vet aquí que tenia molta feina i diu a Jesús: «Senyor, digues a la meva germana que m'ajudi!» Perquè Maria estava asseguda als peus de Jesús escoltant amb el cor obert la paraula de Déu. Aquesta actitud és un fet real de la figura dels qui es consagren al servei de Déu. La resposta del Mestre va ser: «Marta, Marta, et torbes molt per tantes coses que no són necessàries!» Continua amb la seva divina pedagogia: «Maria ha escollit la

millor part!» (Lc 10,40-42). Les paraules de Crist són com un marc ideal per endinsar-se coratjosament a servir Déu en l'escolta de la seva paraula. Són els servents que volen créixer des de dintre, i no des de fora, per imposició. Per això sant Benet proposa establir una escola del servei diví (R.B. pròleg). Perquè exigeix el dinamisme d'un aprenentatge per arribar a la perfecció de l'amor. I aquest és el relat del servidor excel·lent que l'evangelí l'impulsa a fer el bé i estar sempre disponible, content, i per això canta amb joia: «Serviu el Senyor amb alegria» (Sl 99) I el seu servei mereix elogis del Senyor: «Feliços els servidors que l'amo trobarà vetllant al moment de la seva arribada. L'amo se cenyirà, els farà seure a taula i ell mateix passarà a servir-los d'un en un» (Lc 12,43).

M. Núria Illas
Priora del monestir de
Valldonzella

La sal de la terra

Democràcia, llibertat i responsabilitat

Vivim temps de gran activitat política. Es reclama llibertat en nom de la democràcia.

Els qui vam viure durant la dictadura de Franco sabem el gran valor que tenen aquestes paraules fetes realitat. Però la lluita per aconseguir la llibertat que ens permet anar pel carrer, expressar les nostres opinions polítiques i reunir-nos sense por d'acabar a la presó o pitjor, anava acompanyada de la responsabilitat individual, de la socialització de la nostra llibertat. Per ser menys egoistes i individualistes ens hi jugàvem la pell per defensar-la.

Els principis i valors humans, més exigents en els cristians, va semblar a alguns governants que no calia ensenyar-los, que era una cosa de creences individuals. Així com els polítics de la Transició

de tots els colors i religions havien estat educats en aquests principis i van ser capaços de cedir en favor del país, avui manca a molts aquesta educació.

Avui dia sembla que la paraula responsabilitat i defensa de la llibertat i democràcia ja no cal que vagi unida a responsabilitat i compromís social. Es reclama la meua llibertat, l'individualisme per sobre de tot. Sacrificar-se pels altres no es prodiga. La llibertat sense responsabilitat és llibertinatge, i els principis democràtics s'han de defensar cada dia.

Cal que els qui creiem en Jesús i en el Déu Amor que Ell ens va ensenyar ens esforcem a donar-lo a conèixer al món d'avui. La felicitat no s'assoleix acumulant poder, diners, prestigi; tot això és caduc i molt passatger. En canvi: donant-se als altres, treballant a favor dels pobres i marginats, a favor de la justícia social i de relacions d'estimació entre les persones, exercint la misericòrdia i el perdó, cedint a favor de l'altre quan es busca un bé major i per a més persones, això sí que és un feliç camí que dóna sentit a la vida, i que a més, creiem que no s'acaba amb la mort, sinó que ens espera un estar plenament amb el Déu Amor. Si donem exemple, la societat segur que millorarà. No cal exigir als altres, cal que donem exemple nosaltres.

Joan Viñas
Membre numerari de la Reial
Acadèmia de Medicina
de Catalunya

Mirada al món

Amb santa Teresa de Calcuta

Fa sis anys vaig iniciar l'aprenentatge del bengalí a Calcuta (l'Índia). Sempre començava el dia compartint l'eucaristia amb les germanes de santa Teresa de Calcuta, al lloc on reposen les seves despulles.

El juliol del 1982, la mare Teresa de Calcuta, als 72 anys d'edat, va visitar Guatemala i els germans maristes van poder compartir amb ella uns moments. Em sembla molt il·luminador pel moment que estem vivint i pel seu missatge transcriure aquí algunes de les frases que vam poder gravar: «La nostra vocació, la de vostès, la meua, la vocació de cada sacerdot i religiós és pertànyer a Jesús amb la convicció que res ni ningú no ens separarà de l'amor de Crist. Crec que aquesta és la nostra vocació, la de tothom. La diferència, crec, rau només en els mitjans: ensenyament, treball en barris marginats, hospitals, col·legis,

universitats... Aquests són els mitjans. El treball és la manera de plasmar el nostre amor per Jesús en una acció concreta. Tots volem estimar Déu, oi?

»Doncs el treball que l'Església els ha encomanat a vostès i a nosaltres és la manera de posar en pràctica el nostre amor a Jesús. Per això, la vocació és la mateixa. La pertinença és la mateixa, perquè Ell ha dit: "Jo t'he escollit, jo t'he cridat pel nom, tu ets meu."

»A les nostres constitucions tenim una frase molt maca: "Jesucrist ofereix un regal preciós: la seva amistat per sempre, confiada, personal, la seva tendresa i el seu amor." Meravellós, oi? El mateix per a vostès, el mateix per a tots nosaltres. Si en fóssim conscients, què podria separar-nos

de l'amor de Crist? Res! Aleshores, el treball és realment expressió del nostre amor per Jesús. És el nostre amor en acció.

»Així, per exemple, el germà provincial tindrà molta correspondència i moltes altres coses. Aquí ha de manifestar ell el seu amor per Crist. I és això el que em porta aquí: l'amor per Crist en les simples obligacions. Tot per Jesús! Crec que això resol el problema molt fàcilment, oi?: continuar fent les coses amb Ell, per Ell i per a Ell.

»Per això us dic que, si bé nosaltres estem fent treball social, no som treballadores socials. Som contemplatives en el cor del món. Per què? Perquè podem estar les 24 hores del dia amb Jesús: en el famolenc, el despullat, el que no té casa, el malalt, el que està sol. Perquè Jesús va dir: "Qualsevol cosa que feu amb el germà ho feu amb mi. Jo tenia fam, jo estava despullat."»

Javier Bometón
Missioner marista
a Bangla Desh

Punt de vista

Hilari Raguer
Monjo de Montserrat

50 anys de «Documents d'Església»

L'1 d'octubre del 1966, ara fa cinquanta anys, sortia el primer número de la revista *Documents d'Església*, que encara avui continua, editada per les Publicacions de l'Abadia de Montserrat, sota la direcció del P. Bernabé Dalmau. En aquell primer postconcili, la finalitat de la revista era facilitar al clergat i als fidels catalans una versió en la nostra llengua de la documentació que començava a publicar-se per a l'aplicació del Vaticà II, i acompanyar-la amb cartes pastorals, conferències o articles al voltant del mateix tema, en la línia més renovadora de la interpretació dels documents conciliaris.

La publicació d'aquell primer número va originar un conflicte típic d'aquells temps. Vaig anar a Madrid a veure el director general de premsa, Manuel Jiménez Quílez, per tramitar el permís per a la revista. No li feia cap gràcia el projecte, perquè era un pas important en la normalització del català i sobretot perquè veia que seria un instrument de difusió del pensament conciliar i postconciliar, però no hauria fet bon efecte prohibir-lo. Em va dir que com a revista eclesial no hi hauria cap inconvenient. Però com que no me'n fiava, així que vaig tenir

els primers exemplars vaig córrer a enviar-ne per correu aeri urgent un parell a Roma, a l'abat Brasó, que aleshores era president de la Congregació benedictina de Subiaco. Vaig anar a la Delegació de Premsa de Barcelona, a dipositar els exemplars reglamentaris. Me'ls van registrar i me'n van tornar un de segellat. Però unes hores després em van avisar des de Montserrat i des de la impremta que el delegat de premsa em volia veure amb tota urgència. Havien dit a la impremta que l'edició quedava segrestada, i amenaçaven de clausurar l'establiment si en sortia cap exemplar. Per no perjudicar l'impressor, vaig acuir

dir a la Delegació. El delegat deia que els exemplars de la revista s'havien admès per error, que l'admissió era nul·la i que abans s'havia de tramitar l'autorització, cosa que farien amb urgència. Era clar que impedir la sortida del primer número fins que s'hagués tramitat el permís era degollar la revista. Vaig donar els arguments legals i vaig demostrar que havia fet tot el que el Sr. Jiménez Quílez m'havia dit. El delegat insistia i amenaçava. Finalment, ja que no admetia les raons legals, vaig acudir a l'argument que ja havia previst. Vaig dir-li, amb cara compungida, que, encara que li havia assegurat que la revista no s'havia difós, li havia de confessar que en realitat n'havia enviat dos exemplars a Roma, a l'abat Brasó, un per a ell i un altre perquè el donés al seu amic Pau VI, però que ja diria a l'abat Brasó que digués al Papa que el delegat de Premsa de Barcelona el volia i que l'hi havíem de tornar. El delegat va fer un bot i va dir, esverat, que no fes res, i que ja podíem repartir la revista mentre ell tramitava urgentment el permís. De fet, *Documents d'Església* va estar deu o vint anys publicant-se sense permís.

El delegat va fer un bot i va dir, esverat, que no fes res, i que ja podíem repartir la revista mentre ell tramitava urgentment el permís. De fet, *Documents d'Església* va estar deu o vint anys publicant-se sense permís.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova
Degà del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

Creure

L'Amén clou la major part de pregàries i ritus. De vegades, és com un mot conclusiu i el pronunciem amb pressa. «Quina sort, deia un, que ja hem arribat a l'Amén», com si fos una paraula que ens deixa descansar, perquè hem arribat a terme. Recordo el noi de cinc anys que anava a la missa del diumenge amb els pares. Un dia que estava cansat, va dir a la mare: «Mare, quan faran la mitja part?» Una anèdota ben simpàtica!

El Catecisme (1061-1065) explica la significació de l'Amén hebreu. Ve de la paraula *creure*. L'Amén, per tant, expressa «la solidesa, la fiabilitat i la fidelitat. Pot dir-se de la fidelitat de Déu envers nosaltres i de la nostra confiança en ell».

El delicat profeta Isaïes parla del Déu de la veritat. Al peu de la lletra significa el Déu de l'Amén: «Déu

fidel a les seves promeses.» Jesús, en la seva predicació, reitera aquestes paraules. Ho fa perquè quedi ben clar el misteri que revela.

L'Amén final del Credo reprèn i conforma així el seu mot: *Crec*. Creure és dir Amén a les paraules, a les promeses i els manaments de Déu, és fiar-se totalment d'aquell que és l'Amén d'amor infinit i de perfecta fidelitat. La vida cristiana de cada dia serà aleshores l'Amén al Crec de la professió de fe del nostre baptisme.

La litúrgia, en la distribució de la comunió, possibilita als fidels que puguin estendre la mà per acollir el Cos de Crist i que diguin Amén abans de sumir l'hòstia consagrada, en la qual el Senyor mort i resuscitat és realment present. Aquest Amén pot dir-lo en veu alta i amb el sentit que «Creu» que Jesús és realment present en el Sagrament de l'Eucaristia. L'Amén té aquest significat: «Senyor us estimo, crec en Vós i ho espero tot de Vós.»

A propòsit de...

P-J Ynaraja
Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Correspondència (i 2)

No tinc a mà aquest llibre, però tant és. No pretenc escriure'n cap crítica, perquè altres ja la deuen haver fet. Em limitaré a assenyalar-ne unes quantes qualitats i limitacions. Un aspecte positiu: se situa en el terreny de la comunicació personal, a la qual vaig dedicar algun article recentment. Tots dos, la Magda, la metgessa-cardiòloga, i l'Ignasi, el monjo-metge, es relacionen de maneres diferents. Entrevistes, correus, telèfon i WhatsApp. Els comunicats són sincers, gairebé sempre profunds i comprometedors. No són mai notícies vulgars d'on es troben i on van. Ella està casada amb un metge traumatòleg, que comparteix amistat amb tots dos. Matrimoni i celibat al qual s'és lleial, però que no impedeix una amistat sincera que, com que és humana, suposa compartir també coneixements professionals, experiències de viatges i vivències de trobades familiars, satisfaccions estètiques, etc. El marit no és un senzill espectador, hi està submergit, i comparteix coneixements i inquietuds.

El llibre és un testimoni d'una amistat autèntica que avui abunda tan poc.

La relació es va iniciar pel desig d'aprendre a pregar, perquè a ella, en conèixer-ne la situació, la gent coneguda li deia: «Pregaré per tu» i, honradament, es va proposar saber què era pregar per un mateix. La pregària es va encaminar per l'autopista espiritual dels salms. Pregària cristiana i pregària de Jesús.

Des del meu compromís, quan vaig rebre el subdiaconat, prego cada dia entre deu i quinze salms. Més que pregar, el que asseguro és pronunciar-los. I m'explico. Ens explicaven que l'Ofici Diví és una manifestació de l'Església Orans. Aquella súplica vocal en llengua llatina, que potser no enteníem, pujava a l'Altíssim juntament amb la humil meditació, reflexió i ànsia profunda, d'algú que, tancat en la seva soledat, ni tan sols sabia llegir. La pregària de l'Església podia ser una mena de simbiosi mística. Evidentment, no ens ho explicaven així, ara un parla com pensa i recorda. Jo gaudia molt de la trobada amb les monges o els monjos de clausura. Els sentia companys d'equip, que es trobaven en taller de manteniment de santedat. Estava obligat a recitar els salms i hi he estat fidel. Però, de vegades, em preguntava pel seu significat. La introducció de les llengües vernacles va ser un avenç. Però no sempre podia o puc aturar-me per assaborir un contingut. La meua actitud era qüestió de fidelitat, més que d'assaborir-los. Però un queda insatisfet. No sé com se les compon l'Ignasi per ser fidel a un aspecte i a l'altre, sé que en coneix i que en medita els continguts. I ensenya els altres. I ensenya la Magda i li anota, li classifica i l'aconsella en l'oportunitat d'un salm o el sentit d'un altre.

Crec que ha quedat clarament expressada la utilitat del llibre per a qualsevol lector que busqui aprendre a pregar. Quan l'he llegit m'ha semblat que era una transportació del preciós *Relats d'un pelegrí rus* a la realitat del nostre temps i cultura. Pensava escriure sobre les seves limitacions i les dificultats però, com que es publicarà en paper, suposa limitar-se a un espai.

P. MICHAEL LAPSLEY, LLUITADOR «ANTIAPARTHEID» I GUARIDOR

«A les Escripatures, la recerca de justícia no és cap opció, és l'essència»

Joan Andreu Parra

Com saludar una persona sense mans? El pare Michael Lapsley (Nova Zelanda, 1949) ho posa fàcil quan t'ofereix una abraçada franca i embolcalladora. La discapacitat d'aquest sacerdot anglicà és un primer signe que ràpidament deixa pas a «la persona més entera que conec, un autèntic guaridor ferit», tal com sosté el bisbe Desmond Tutu.

El trencament físic de Lapsley té una causa: l'atemptat que va patir l'abril del 1990, en rebre una carta bomba enviada pel govern sud-africà de De Klerk. Lapsley s'havia convertit en algú molest per al règim de l'*apartheid* per haver-se alineat a favor de la majoria negra represaliada i fer-se membre del Congrés Nacional Africà.

L'ànima de Lapsley està indissociablement unida a Sud-àfrica des del 1973, quan la seva congregació, la Societat de la Sagrada Missió, l'hi va enviar quan era un sacerdot jove. Una de les seves aportacions més rellevants és la creació el 1998 de l'Institut per a la Guarició dels Records (IHOM), que l'ha dut arreu del món, recentment a Barcelona, a impartir conferències i tallers: «Poder explicar les històries de dolor i trauma en un entorn segur ajuda a iniciar la guarició», explica.

Com celebra l'eucaristia un sacerdot sense mans?

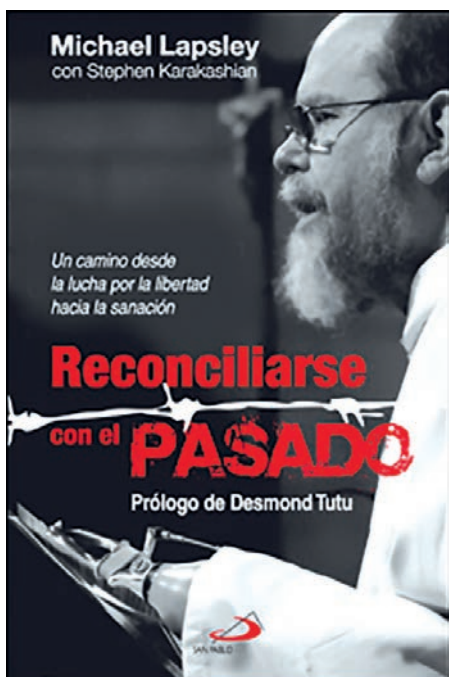
Després de l'atemptat vaig estar hospitalitzat a Zimbabue i a Austràlia. Quan vaig estar prou recuperat, els terapeutes m'havien d'adaptar les pròtesis i em van demanar què necessitava per a la vida diària. «Sóc sacerdot i he de celebrar missa», els vaig dir. Així doncs, no tinc mans, però tinc pròtesis. En termes teològics, se sol dir que els sacerdots són les mans de Crist, amb la qual cosa un es pot demanar què significa per a un sacerdot el fet de no tenir mans. De vegades, hi ha gent que diu en broma que Déu no té mans i em diuen «llavors tu deus ser Déu».

Li falten les mans, un ull i part del sentit de l'oïda per l'acció d'algú. Escollir odiar o perdonar és a les nostres mans?

Convé separar guarició dels records i perdó. Hem d'afrontar el passat i ens hem de guarir per trobar-nos en pau amb el que ens passa. De vegades, la clau per trobar aquesta pau pot ser el perdó. En el meu cas no sé qui va fabricar la bomba, ni qui va donar l'ordre d'enviar-la, amb la qual cosa no puc perdonar algú en abstracte. Però això no vol dir que no hagi estat capaç de fer un camí cap a la guarició. Ignoro si els responsables del meu

«Un taller de guarició és un recés de tres dies que té el sentit d'un viatge i en què la narració d'històries és l'element clau», explica Lapsley.

En el llibre «Reconciliarse con el pasado», Lapsley es refereix a una conferència incòmoda que va compartir amb el que va ser ministre de Llei i Ordre sud-africà, Adriaan Vlok.

atemptat encara són vius, però si ho són, estan presos dins del seu propi cor pel que van fer, i sóc conscient que tinc una clau, que podria accionar, per alliberar-los.

Responsabilitza Frederick de Klerk de l'atemptat que va patir.

Els esquadrans de la mort formaven part de la maquinària letal de l'Estat, se'ls pagava amb diners dels contribuents. De Klerk era el cap d'Estat, sabia que existien i no va fer res per desmantellar-los, per això el considero responsable. En canvi, la seva resposta és «no vaig veure res, no en sabia res...». Quin sentit té perdonar si ell diu que no hi va participar? Si dic «et perdono» també és una acusació, perquè t'estic dient «ho vas fer tu».

Va odiar els seus botxins després de l'atemptat?

Ni l'odi, ni l'amargor, ni l'afany de venjança van formar part de la meua reacció a l'atemptat. Sí que vaig experimentar dolor per la pèrdua. Perdre les mans és com perdre un ésser estimat. Amb la qual cosa aquest dolor o dol per la pèrdua es converteix en una dimensió permanent. Això no significa que aquest pesar sigui una cosa que et consumeixi, però sí que forma part de

la teua realitat, t'acompanya.

En arribar a Sud-àfrica comprova que el color de la pell distingeix les persones i ho veu totalment oposat al cristianisme. Els membres de la seva comunitat li demanen que no se signifiqui. Com ho va viure?

Quan vaig arribar a Sud-àfrica tots els membres de la meua congregació eren blancs i molts hi eren des de feia diverses dècades, la majoria venien d'Anglaterra i alguns d'Austràlia. Per desgràcia, uns quants d'ells eren molt racistes, malgrat que alguns feia anys que servien la població negra com a sacerdots. Recordo que vaig fer una pregària durant una missa per una persona que havia estat detinguda. Quan vaig acabar la missa un dels meus companys em va dir: «Aquí no s'estilen aquesta mena de pregàries.» Així que, tot i que les nostres vides es veien totalment afectades per l'*apartheid*, era un tema que no es podia tractar. Alguns dels meus companys se sentien jutjats i interpel·lats per decisions que jo havia pres, estaven incòmodes perquè ells ometien actuar.

Quina ha de ser la reacció del cristià davant de la justícia?

Al llibre de Miquees es parla d'obrar

DE RECORDS

e la sència»

Lapsley està convençut que l'Evangeli i la causa d'alliberament estan entrelaçats.

per la justícia, l'amor per la misericòrdia, caminar humilment al costat de Déu. En Lluc, Jesús descriu la pròpia missió com anunciar la Bona Nova als pobres, alliberar els oprimits, donar la vista als cecs i guarir els cors trencats. Si ens prenem seriosament les escriptures bíbliques, l'afany, la recerca de la justícia no és tan sols una opció, és l'essència. El profeta diu al poble jueu: «El vostre culte fa pudor perquè oprimiu els pobres.» El culte i la justícia són les dues cares d'una mateixa moneda.

Com s'afronten les conseqüències d'escollir posar-se al costat dels oprimits?

Obviament, podia haver viscut d'una manera molt còmoda sent un blanc a Sud-àfrica, però per això primer hauria d'haver matat la meua consciència. Per a mi les conseqüències van ser dramàtiques, però també va ser una manera d'expressar, de viure la meua fe.

En cert moment, denuncia les matances de nens, les tortures i s'incorpora com a membre del Congrés Nacional Africà (CNA). És quan admet el dret a defensar-se, fins i tot si cal per la via armada.

Vaig concloure que en el nostre context, amb la nostra història, com a darrera opció, la lluita armada s'havia convertit en una cosa moralment legítima i justificada, amb les condicions que he enumerat. El moviment per a l'alliberament de Sud-àfrica havia estat lluitant pacíficament durant 50 anys abans d'optar per les armes, però la resposta del règim sempre havia estat violenta. Ara bé, per molt justificada que sigui la guerra, hi ha un dany moral i espiritual per a aquells que participen en aquesta decisió. Es parla molt de l'estrès posttraumàtic, que abraça tant l'àmbit físic com el psicològic. Però els efectes del trauma i, especialment de la guerra, també comprenen els danys espirituals i morals, dels quals ara es comença a parlar, encara que sempre hi han estat.

La seva tesi és que tothom queda ferit per alguna mena de trauma «pel que hem fet, el que ens han fet o el que hem omès de fer». Quin és el llegat de l'Institut per a la Guarició dels Records?

Som una organització petita amb aspiracions modestes, però amb una tasca significativa. Hem investigat sobre el nostre impacte després d'haver treballat en molts països del món i tenim proves que els resultats hi són. El que ens interessa és en quina mesura podem aconseguir que amb aquests tallers la vida es transformi. El que prometem a la gent que ve als nostres tallers és un pas en el camí de la guarició. Especialment quan hagin pogut

«Hem d'afrontar el passat i ens hem de guarir per trobar-nos en pau amb el que ens passa»

«Perdre les mans és com perdre un ésser estimat»

«Per molt justificada que sigui la guerra, hi ha un dany moral i espiritual per a aquells que participen en aquesta decisió»

passar coses terribles en la vida d'algú fa anys i per primera vegada s'ha trobat un espai prou segur per atrevir-se a explicar-ho. Potser el taller pot ser el punt d'inflexió en què aquesta persona comença a deixar enrere la condició de víctima.

Ha assessorat i acompanyat alguns dels processos de pau a l'Àfrica, Llatinoamèrica o Irlanda del Nord. Què tenen en comú?

Molts dels conflictes que hi ha en països d'arreu del món arrelen en ferides del passat que no s'han guarit i que són transgeneracionals, és a dir, hi pot haver cicles en què en una generació les persones són víctimes, i en la generació següent es converteixen en victimaris. La guarició dels records és abordar els aspectes psicològics, emocionals i espirituals, sense separar-los de l'àmbit polític, social i econòmic. A Colòmbia, on fa poc s'ha firmat l'acord de pau, hi ha una necessitat important de guarició a escala nacional. Això dona cabuda al tipus de feina que desenvolupa el nostre Institut i també organitzacions semblants, però la nostra tasca a llarg termini no tindrà èxit si no s'aborden les causes últimes d'aquesta guerra: conflictes sobre terres, marginació política... Cada vegada que s'exclouen i marginen éssers humans, s'acaba provocant una guerra. El terrible de la guerra és que quan s'acaba milers de persones hauran mort però les causes últimes continuen sent-hi. A Sud-àfrica, per exemple, continuem sent un país traumatitzat: en termes econòmics som la societat més desigual del món. Si no abordem aquests problemes, no serem una nació que estigui en pau amb ella mateixa.

Un viatge des del dolor cap a l'esperança

El pare Michael Lapsley ha impartit dos tallers al setembre al monestir de Sant Pere de les Puel·les: el primer adreçat a tota mena de participants i el segon per a les religioses benedictines del monestir. L'Institut per a la Guarició dels Records (IHOM, són les sigles en anglès) que dirigeix Lapsley intervé responant a invitacions i, en aquest cas, ha estat a la d'Acció dels Cristians per a l'Abolició de la Tortura i el seu president, Emili Chalaux, que ha facilitat la realització d'aquesta entrevista.

Després de Barcelona, Lapsley va rematar la gira europea amb un altre taller a Luxemburg, en el qual més de la meitat dels participants van ser refugiats sirians. «L'experiència es pot qualificar d'extraordinària i estic convençut que afavorirà molt l'entesa mútua, tan necessària en aquests moments!», explica Javier García Alvés, voluntari de l'IHOM i al qual agraïm la seva col·laboració com a traductor de la conversa amb el pare Lapsley.

Reconciliarse con el pasado (San Pablo, 2014) és l'autobiografia de Lapsley que properament recollirem a *Catalunya Cristiana*. El llibre permet evocar la brutalitat de l'*apartheid* de Sud-àfrica i el compromís d'aquest sacerdot blanc en favor de la causa de l'alliberament. La seva integritat el va fer incòmode no només al règim polític sinó també a la mateixa Església, amb la qual ha estat molt crític per entendre que feia concessions.

L'obra s'ha traduït a dotze idiomes i hi ha tres edicions en castellà. «Cada exemplar que és llegit és com si s'incorporés un altre membre al personal de l'Institut. També s'ha llegit dues vegades a la ràdio sud-africana. D'aquesta manera, la idea de guarició dels records i afrontar el passat s'ha anat popularitzant arreu del país», relata Lapsley.

DESCOMPTES ESPECIALS PER ALS SOCIS DEL Club+amics

descompte

Presentant la targeta de soci del Club més amics: preus especials, directe de fàbrica, visita inclosa.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Congrés de Teràpia i Meditació

Existeix un pont d'unió entre teràpia i meditació, dues pràctiques que evidencien les relacions entre psicologia i espiritualitat. Per abordar aquest tema de gran actualitat, s'ha celebrat el II Congrés de Teràpia i Meditació a la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport de Blanquerna Universitat Ramon Llull de Barcelona del 30 de setembre al 2 d'octubre. L'Institut Gestalt i l'Escola Gestalt de Catalunya - Espailúdic, amb la col·laboració de la Facultat, han convocat aquest congrés sota el lema «Psicologia, Espiritualitat i Ciència».

Un congrés acostuma a ser àgora, mercat i cruïlla. Una plaça pública on s'obren temes de diàleg i debat. Un mercat on es mostren i es publiciten els diferents productes de l'especialitat i on molts es donen a conèixer a un públic més ampli. Una cruïlla on s'entrecreuen diferents camins, tendències, tradicions i on persones de procedències diferents comparteixen les seves biografies, les inquietuds, la recerca i les aspiracions. Aquestes tres facetes d'un congrés enclouen una gran riquesa d'intercanvis, suggeriments, horitzons nous. Si algú hi assisteix amb obertura de cor, acostuma a obtenir-hi més d'una troballa, d'una llum, d'un descobriment.

Les ferides de la vida troben en la teràpia un camí de guariment. La cicatriu és l'indicador d'una feina ben feta. No es perd la memòria biogràfica, queda el senyal, però s'evita el sofriment de deixar que els temes romanguin oberts, encara sagnants. Alice Miller formula l'objectiu de la teràpia: «Fer parlar i sentir el nen que hi ha en nosaltres i que un dia va emmudir perquè pugui descobrir al mateix temps, el seu jo i la seva sepultada capacitat d'estimar.» No és poc. És indispensable que la persona continuï sent responsable del seu futur. Que la teràpia l'ajudi a portar les regnes de la seva vida i a orientar la seva energia, el talent i les possibilitats. La meditació és un camí cap a l'interior per arribar al nucli d'un mateix. Existeixen, també com en la teràpia, molts camins. Les tradicions orientals utilitzen la paraula *meditació* que en el patrimoni cristià s'expressa a través del terme *contemplació*. Santa Teresa de

Jesús, en un text breu, matisa aquesta distinció: «I ara no us demano que penseu en Ell, ni que formeu molts conceptes, ni que feu consideracions grans i delicades amb el vostre enteniment; només us demano que el mireu.» No es tracta de raona-

Teràpia i meditació, dues pràctiques que evidencien les relacions entre psicologia i espiritualitat

ments ni de conceptes. La mirada contemplativa, submergida en el silenci, se situa en una altra òptica. La tradició oriental, amb aportacions indubtables, s'ha apoderat de l'imaginari públic. La seva desvinculació de la dimensió institucional n'ha afavorit la penetració social. No obstant això, seria interessant posar també a l'abast de la gent la riquesa enorme de la tradició cristiana. La vida monàstica i mística, especialment, obren horitzons d'espiritualitat d'altíssim nivell. Es tracta de difondre aquest tresor amb senzillesa, a manera d'invitació.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

L'arbre de la solitud

Si estrenar la llibertat —com vam veure la setmana passada— és difícil, començar a fer camí es complica encara més.

Tot el goig que vaig sentir en veure la il·lusió amb la qual el meu amic veia els avenços de la societat després d'un munt d'anys darrere les reixes, va caure de cop l'endemà. Haviem quedat en el lloc on l'havia portat el dia abans. Fins i tot li vaig deixar escrita l'adreça i el transport que havia d'agafar, la targeta per al metro, etc. I pensava que això era suficient. Potser no vaig tenir en compte la desorientació tan gran que provoquen tants anys de tancament.

El cas és que van passar les hores i no sabia res del meu amic. Vaig témer

La vida és així, mentre uns gaudeixen de tot, uns altres arruïnen la seva vida

el pitjor. I em vaig sentir dir allò que precisament no volia sentir: «No, si era impossible que funcionés. Ja sabem com són aquests nois...»

Vaig anar a la pensió on l'havia deixat i em van dir que havia sortit de bon matí i que no en sabien res. Les hores passaven i la meua angoixa creixia. Cap a les 7 del vespre vaig

rebre una trucada. Amb la veu trencada pel plor, el meu amic em deia que m'explicaria què li havia passat, que em volia veure, que no pensés malament... Una treballadora social a la qual havia acudit després de moltes voltes, em va localitzar i em va explicar que l'havia trobat en un estat de nervis i d'angoixa gran.

Mitja hora després ens vam abraçar amb llàgrimes als ulls. Havia extraviat els papers que jo li havia donat, s'havia perdut, havia caminat durant tot el dia. I és que, la nit de la seva arribada, la policia havia anat a la pensió i va preguntar per ell. Volien tenir-lo localitzat. Li van parlar d'una causa antiga que tenia en un poble llunyà i que s'havia de presentar als jutjats. Tenia butllofes als peus de caminar i no havia menjat res en tot el dia. Vam seure a la Rambla del Raval i va empassar-se l'entrepà que li vaig demanar, mentre m'explicava tot això.

Vam anar a curar-li les butllofes dels peus, li vaig donar un mòbil perquè en qualsevol moment em pogués localitzar i, sobretot, vaig tractar de tranquil·litzar-lo perquè se sentís bé.

Quan ja ens vam separar i el vaig deixar a la pensió, em va allargar un paper que havia escrit mentre descansava esgotat sota un arbre d'un parc públic: «Mira, perquè vegis com m'he sentit...»

Ja a casa el vaig llegir: «Em trobo perdut en un parc que al·lucinaries. Hi ha unes *pibas* moníssimes. En un banc una nena com una princesariu contenta i em mira amb cara de por... I jo, sol, sota aquest arbre, sense saber què fer. Això és la llibertat? Mare meua, tants anys entre quatre parets, per acabar assegut sota aquest arbre estrenant ser lliure en solat, per a què? Miro a un costat i a l'altre, la gent s'ho passa bé. La vida és així, mentre uns gaudeixen de tot, uns altres arruïnen la seva vida...»

Em vaig eixugar els ulls i em vaig guardar el paperet. Era una altra lliçó de vida.

CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire, Joan Piñol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Víctor Gay, *GIRONA*; Jordi Pérez An-sótegui, *LLEIDA*; Cristina Sánchez, *MALLORCA*; Júlia Ayala, *SOLSONA*; Joan Boronat, *TARRAGONA*; Víctor M. Cardona, *TORTOSA*; Patricia Navas, *URGELL*; Xavier Bisbal, *VIC*; Javier Molina, *EL CAIRE*; Ana Alba, *JERUSALEM*

Col·laboradors d'aquesta setmana: Josep Maria Alimbau, Pilarín Bayés, Javier Bometón, Esther Borrego, Agustí Codinach, Pere Fàbregues, Jaume González Padrós, Joan Guiteras, Núria Illas, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Quique, Hilari Ragner, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Lluís Serra, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Joan Viñas, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat
www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 135 €

Gibraltar i Portugal: 135,01 €

Resta d'Europa: 213,25 €

Amèrica i Àfrica: 250,01 €

Àsia i Oceania: 325,05 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Carta dominical

Una canya de bambú

Joan Josep Omella
Omella
Arquebisbe de Barcelona

El proper diumenge celebrarem el Diumenge Mundial de les Missions (Domund). Un bonic dia per recordar els missioners, els fills més il·lustres de l'Església, com m'agrada citar-los, perquè ells ho van deixar tot, es van desprendre de tot: llengua, cultura, costums, família... per adaptar-se als costums i a la llengua de la gent a la qual han anat a servir i anunciar-los la Bona Nova de Jesús, el Fill de Déu. La següent paràbola podrà ajudar-nos a comprendre més la dedicació dels missioners i ens ajudarà probablement a estimar-los una mica més. No deixem de recordar-los i de pregar especialment per ells.

Hi havia una vegada (no recordo ben bé on) un bonic jardí que només amb veure'l semblava un somni. Allà mateix tenia casa seva l'amo, que no resistia la temptació de passejar-hi cada tarda, per gaudir de la brisa i de l'ombra. Al jardí, gairebé al centre, una bella canya de bambú atreia de seguida l'atenció. Alta, elegant, bella com poques. No és estrany que el senyor tingués debilitat per ella. Per la seva bellesa i potser també, perquè creixia més que les altres plantes; potser per mantenir-se recta i graciosa, malgrat el vent de l'hivern i la calor de l'estiu. La canya era ben conscient d'aquesta preferència del seu senyor i s'enorgullia.

Un dia, el senyor es va apropar, una mica trist, com si tingués alguna notícia per donar-li, i, gairebé sense aixecar la vista, li va dir temorós: «Benvolgut bambú: et necessito.» «Senyor», va dir el bambú feliç com mai, «saps que sóc tot teu, pots fer de mi el que vulguis». Hauria estat meravellós sentir només això, si no fos perquè el senyor va dir després: «Bambú... —el senyor no sabia per on començar—, per utilitzar els teus serveis ne-

cessito tallar-te.» «Tallar-me a mi?», va preguntar sorprès el bambú. El senyor no podia estar parlant seriosament. Llavors, per què va fer d'ella la planta més bella del jardí? «No, si us plau, senyor, tot menys això.» El senyor no es va enfadar i el va mirar amb dolçor paterna. «Qui és el que accepta una cosa així sense protestar?» Però tampoc va cedir: «Benvolgut bambú, si no et tallo no podré fer servir els teus serveis.» I els dos es van quedar callats sense que cap sabés què dir. Fins el vent va parar i els ocells van deixar de cantar. Una cosa anormal passava en l'ambient.

Lentament, molt lentament, el bambú va inclinar les seves boniques fulles —jo ho vaig veure— i va balbucejar molt fluixet, gairebé com un secret que costa desvetllar: «Senyor, si no pots servir-te de mi sense tallar-me, fes de mi el que vulguis i estarà bé. Talla'm.» «Benvolgut bambú —va dir de nou el senyor—, encara no t'ho he dit tot, no només he de tallar-te sinó també cal que t'arrenqui fulles i branques.» Era massa. El bambú es va sentir morir. «Senyor, no em facis això —va implorar el bambú—, deixa'm com a mínim les fulles i les branques. Sense fulles i sense branques, què faré al jardí?», i de nou, impertèrrit, el senyor va apuntar: «Si no puc treure't les fulles i les branques, no podré fer servir els serveis que he previst per a tu.»

En aquell moment, el sol no va voler sentir res més i es va amagar. Els ocells van batre les ales i van abandonar el jardí per no conèixer el final. Tremolant, el bambú va poder encara dir: «Està bé, senyor, si és el teu desig, treu-les.» «Benvolgut bambú —va intervenir encara el senyor—, tinc encara una última cosa que em costa molt dir-te.

He de partir-te en dos i treure't el cor. Si no ho faig, no podré utilitzar-te.» El bambú es va quedar mut; no entenia res del que li passava al senyor. Es va inclinar sobre la terra i es va oferir tot al seu senyor. El senyor del jardí va tallar el bambú, li va treure les branques, li va tallar les fulles, el va partir en dos i li va extreure el cor.

Després va portar el bambú a una font d'aigua fresca que hi havia a prop dels seus camps, que feia temps que es morien de set tan a prop de la font. I, amb tot l'afecte, va posar un extrem del bambú a la font i l'altre al camp. La font donava aigua i el bambú va començar a portar l'aigua al camp que durant tant de temps havia desitjat. I el camp va començar a reverdir. Quan va arribar la primavera, el senyor va sembrar arròs i els dies van anar passant fins que la llavor va créixer i va arribar el temps de la collita i el senyor va poder alimentar tota la casa.

Quan el bambú era gran, bell i graciós creixia i vivia només per si mateix, i es complaïa a si mateix de veure's esvelt i elegant. Ara, humil i pres a terra, era un canal que el senyor feia servir per alimentar casa seva i fer fecund el seu regne. Tant de bo sorgeixin joves amb ganes de deixar-se despulgar pel Senyor i lliurar les vides als més pobres i desprotegits de la terra, tal com han fet els missioners. Però no ens oblidem que una de les grans pobreses és desconèixer Crist, el Fill de Déu, que va donar la vida perquè la tinguéssim en abundància.

Benvolguts missioners: sou grans i estimats per la comunitat cristiana, per tots nosaltres, sou estimats pel que sou i pel que feu. Que Déu us beneixi i us acompanyi sempre.

Als quatre vents

Trobada de Càritas Catalunya a Tarragona

Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe de Tarragona
i Primat

Càritas diocesana de Tarragona ha celebrat els 50 anys de vida amb un seguit d'actes que es van iniciar l'any passat, i ara som a vigílies d'un esdeveniment que ens omple de goig: el 22 d'octubre acollirem a Tarragona la Tercera Trobada de Càritas Catalunya, una trobada que s'emmarca en l'Any de la Misericòrdia.

L'objectiu serà aprofundir en el compromís i la tasca de transformació que porta a terme aquesta entitat de l'Església, tan apreciada per persones de races, cultures i religions diferents de tot el món.

Sobre aquest posicionament transformador de la societat i sobre l'esperit de Càritas hi haurà ponències a càrrec del doctor en sociologia Imanol Zubero i de Mons. Miquel Barbarà, expert en la mateixa matèria, tan conegut de tots els tarragonins també com a mestre de capella de la Catedral. La trobada se celebrarà al Camp de Mart, i aquest emplaçament, escollit per les seves condicions de capacitat i bellesa de l'entorn, em suggereix una cosa que pot ser simbòlica de la jornada. Els Camps de Mart eren espais dedicats al déu romà de la guerra. En el cas de Tarragona la zona va ser inaugurada l'any 1871 i aviat va tenir un ús militar d'instrucció de soldats, un ús que va derivar després en escenari d'activitats culturals i lúdiques ciutadanes, sobretot des de la construcció de l'amfiteatre en forma de teatre grec modern, cobert recentment amb una gran carpa.

És freqüent la seva utilització per a espectacles d'estiu. Doncs bé, aquest lloc que originalment invocava la guerra, convertit en un parc de pau, té cert paral·lelisme amb la missió que exerceix Càritas i que s'utilitza com a lema per a aquesta Tercera Trobada: «Transformem la societat des de la misericòrdia.» És a dir, canviem una societat en conflicte per una societat d'acollida amable per a tothom.

Certament aquí no estem en guerra clàssica —encara que n'hi ha tantes d'escampades pel

món— però sí que hi ha una guerra d'interessos, d'egoïsmes, de fronteres, en la qual la voluntat de poder i el pes dels diners semblen actors inevitables del camp de batalla. Càritas, amb la seva acció solidària, ve a desarmar l'egoïsmes i és des del seu esperit genuïnament cristià bolcat cap als més necessitats com transformarà el món. Sigueu benvinguts a Tarragona tots els voluntaris que arribareu d'arreu. Sou a casa vostra per l'admiració que provoca la vostra entrega i perquè el món sencer és casa vostra.

Inici	Edició digital 2015	Hemeroteca	Promocions
Aquesta Setmana	Església Catalunya	Església Espanya	Església Món

La Bona Notícia també a internet

www.catalunyacristiana.cat

ENTRA A LA PÀGINA WEB I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS 35 ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb **FLAMA**

Lectures

Diumenge XXIX de durant l'any

Lectura primera

Ex 17,8-13

*Mentre Moisès mantenia les mans alçades,
guanyava Israel*

Lectura del llibre de l'Èxode:

En aquells dies, els amalequites anaren a Rafidim per atacar el poble d'Israel. Moisès digué a Josuè: «Recluta homes de guerra i demà al matí surt a combatre contra els amalequites. Jo m'estaré dret dalt el turó amb la vara de Déu a la mà.» Josuè complí les ordres de Moisès i començà la batalla contra els amalequites. Moisès, Aaron i Hur pujaren dalt el turó. Mentre Moisès mantenia les mans alçades, guanyava Israel, però quan abaixava les mans per reposar, guanyaven els amalequites. A la fi les mans ja li pesaven massa per poder mantenir-les alçades. Llavors li acostaren una pedra, s'hi assegué, i Aaron i Hur, un a cada banda, li aguantaven les mans. Així pogué mantenir les mans immòbils fins a la posta del sol, i Josuè derrotà els amalequites i abaté els seus homes amb l'espasa.

Salm responsorial

120

Alço els ulls a les muntanyes:
D'on em vindrà l'ajuda?
L'ajuda em vindrà del Senyor,
del Senyor que ha fet cel i terra.

R. *L'ajuda em vindrà del Senyor,
que ha fet el cel i la terra.*

Que no deixi relliscar el teu peu,
ni s'adormi el qui et guarda.
El guardià d'Israel mai no s'adorm,
sempre vigila. **R.**

És el Senyor qui et guarda,
el Senyor t'empara al teu costat mateix.
De dia el sol no et farà mal,
ni la lluna de nit. **R.**

El Senyor et guarda en tota desgràcia,
et guarda la vida.
El Senyor guarda tots els teus passos
ara i per tots els segles. **R.**

Lectura segona

2Tm 3,14-4,2

*Que l'home de Déu sigui madur, sempre a punt
per a tota obra bona*

Lectura de la segona carta de sant Pau a Timoteu:

Estimat, persevera en la doctrina que has après i has acceptat amb tota confiança, recordant qui són els qui te l'han ensenyada; des de menut coneixes les sagrades Escripures que tenen el poder de donar-te la saviesa que duu a la salvació a través de la fe en Jesucrist. Tota l'Escriptura és inspirada per Déu i és útil per ensenyar, convèncer, corregir i educar en el bé, perquè l'home de Déu sigui madur, sempre a punt per a tota obra bona. Davant de Déu i de Jesucrist, que ha de judicar els vius i els morts, i pensant en la seva manifestació i en el seu Regne, t'adverteixo formalment que proclamis la paraula de l'evangeli: insisteix en tot moment, tant si és oportú com si no ho és, mira de convèncer la gent, reprèn, anima'ls, esperant amb tota paciència, com un mestre que sap ensenyar.

Al·leluia

Hb 4,12

*La paraula de Déu és viva i actua,
i esclareix les intencions i els pensaments del cor.*

Glòria Monés

Evangeli

Lc 18,1-8

*Déu farà justícia als seus elegits que li reclamen de
nit i de dia*

Lectura de l'evangeli segons sant Lluc:

En aquell temps, Jesús deia als deixebles aquesta paràbola, per ensenyar que hem de pregar sempre, sense perdre mai l'esperança: «En una ciutat hi havia un jutge que desconeixia tot temor de Déu i tota consideració als homes. A la mateixa ciutat hi havia una viuda que l'anava a trobar sovint i li deia: "Feu-me justícia contra aquest home que pledeja contra mi." El jutge durant molts dies no li'n feia cas, però a la fi pensà: "A mi no em diu res el temor de Déu ni la consideració als homes, però aquesta viuda és tan pesada que li hauré de fer justícia; si no, anirà venint aquí fins que no podré aguantar més."» I el Senyor digué: «Fixeu-vos què diu aquest jutge sense entranyes. ¿I vosaltres creieu que Déu, ni que esperi pacientment, no farà justícia als seus elegits que li reclamen de nit i de dia? Us asseguro que els farà justícia molt aviat. Però quan el Fill de l'home vindrà, creieu que trobarà fe a la terra?»

Consultori bíblic

Ignasi Ricart

Claretà i
biblista

Què vol dir que Jesús «davallà als inferns» (Credo)?

En el judaisme l'infern és el Xeol, la part inferior de l'univers. Amb el temps d'estança natural dels morts va passar a ser un lloc de càstig. Els primers cristians van veure la salvació en Jesús. Però llavors, que potser la gent que va viure abans de Jesús va ser una gent perduda? Això no podia ser, per això en el Credo es va afirmar que Jesús va baixar als inferns, «al país dels morts», i va predicar als esperits empresonats per portar-los la salvació (1Pe 3,19s). Aquesta baixada de Jesús a l'infern és una protesta contra l'infern que ens fem els uns als altres, en presons de tortures, cambres d'extermini, cel·les d'execució. També va contra els petits inferns de cada dia: contra les violacions, els abusos, els maltractaments i contra la marginació dels homes i dones que cerquen refugi en països lliures on puguin refer les seves vides.

Hi ha molts inferns a la terra. Cal que baixem i alliberem les víctimes que són preses. Que Jesús, el nostre Redemptor, ens redimeixi de tots els desigs agressius i ens faci acollir els forasters errants com a germans i germanes. Que ningú no ens sigui estrany.

Per a consultes: redaccio@catalunyacristiana.cat

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista /
riuscamps@yahoo.es

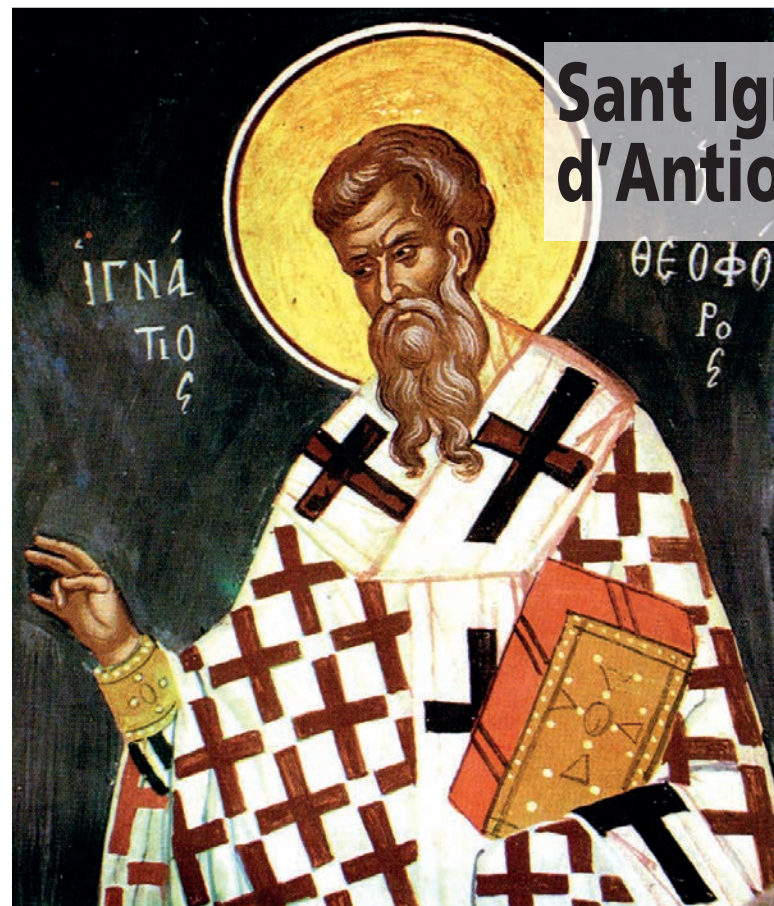
Quan vingui el Fill de l'Home, trobarà fe a la terra?

La paràbola del jutge injust i la viuda no podia ser més actual. Per no caure en simplismes, hem d'esbrinar tres coses: què pretén Jesús en proposar aquesta paràbola als seus deixebles, a qui representa aquest «jutge de la injustícia» (lit.) i qui s'amaga darrere d'aquesta «viuda». Jesús no els formula la paràbola per fer una descripció de la injustícia imperant sinó perquè aprenguin de la viuda que importuna el jutge i no defalleixin, així, en la pregària que han d'adreçar a Déu perquè «faci justícia als seus elegits mentre clamen ells de nit i de dia». El jutge injust representa («cert jutge») una part dels dirigents de les nacions («la ciutat», l'ONU), aquells que «no tenen temor de Déu ni respecten l'home», en situacions tan flagrants com les guerres de Síria i el Pakistan. Finalment, la viuda desemparada que viu en la mateixa ciutat que el jutge, enfrontada amb el seu contentent que li vol prendre els seus pobres mitjans de subsistència, és fàcil d'identificar en les situacions que ha generat la crisi que no ha fet més que engreixar milionaris i rescatar bancs amb diners públics. La resposta de Jesús a la pregunta de si Déu farà esperar als seus elegits que l'importunen amb la pregària perquè els faci justícia és contundent: «Us dic: Els farà justícia de seguida.» Jesús, però, planteja tot seguit una qüestió: «Ara bé, per ventura el Fill de l'home, quan vingui, trobarà fe a la terra?» La darrera vegada que els apòstols li demanaren: «Dóna'ns més fe!», Jesús els va retreure que no en tenien ni un bri: «Si tinguéssiu una fe com un gra de mostassa...» (17,5-6), els contestà amb molta ironia. Jesús ens està mostrant com hem de pregar, sense defallir, «clamant de nit i de dia» que es faci justícia «a la terra», conscients que podem fer «repensar» els dirigents de les nacions, apoltronats i amistançats amb els adversaris de la «viuda», dels desnonats, exiliats, estibats en barcases... magolant-los amb la profusió de mitjans de comunicació socials.

El sant

Per Eduard Brufau

Sant Ignasi d'Antioquia

Un dels Pares que ens ha deixat un dels testimonis més bonics de la primera Església és, sens dubte, sant Ignasi d'Antioquia (mitjan segle I – ca. 107). Bisbe d'aquesta important ciutat de Síria, durant la persecució de Domicià va ser empresonat i dut fins a Roma per ser devorat per les feres. Durant el trajecte va poder escriure cartes a diverses Esglésies per encoratjar-les en la fe i advertir-les contra el gnosticisme i les divisions internes. En una de les seves cartes Ignasi fa servir la bella imatge del pa per explicar el martiri que l'espera: «Deixeu-me ser l'aliment de les bèsties [...] Sóc blat de Déu, em moldran les dents de les feres i seré un pa blanquíssim per a Déu.» Efectivament, a Roma aquest Pare de l'Església va esdevenir un pa agradable a Déu, testimoni de Crist recordat des de llavors tant a Orient com a Occident.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIAI II)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 1)

OCTUBRE

16. DIUMENGE

Diumenge XXIX de durant l'any, Verd. Lectures: Èxode 17,8-13 / Salm 120 / 2 Timoteu 3,14-4,2 / Lluç 18,1-8
SANTORAL: Bertran, b.; Eduvigis, rel.; Gal, ab.; Galderic; Margarida Maria Alacoque, rel.

17. DILLUNS

Sant Ignasi d'Antioquia (MO), Vermell. Lectures: Efesis 2,1-10 / Salm 99 / Lluç 12,13-21
SANTORAL: Exupèria, mr.; Rodolf, mr.

18. DIMARTS

Sant Lluç (F), Vermell. Lectures: 2 Timoteu 4,10-17b / Salm 144 / Lluç 10,1-9
SANTORAL: Just, mr.; Trifònia, emp.

19. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Efesis 3,2-12 / Salm Isaïes 12,2-6 / Lluç 12,39-48. O bé: *Sants Joan de Brébeuf i Isaac Jogues* (ML), Vermell; *Sant Pau de la Creu* (ML), Blanc; *Sant Pere d'Alcàntara* (ML), Blanc. Terrassa: **La Mare de Déu de la Salut** (S), Blanc.
SANTORAL: Laura, vg. i mr.

20. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Efesis 3,14-21 / Salm 32 / Lluç 12,49-53
SANTORAL: Andreu de Creta, monjo; Irene, vg. i mr.

21. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Efesis 4,1-6 / Salm 23 / Lluç 12,54-59
SANTORAL: Caius, mr.; Úrsula, vg. i mr.

22. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Efesis 4,7-16 / Salm 121 / Lluç 13,1-9. O bé: *Sant Joan Pau II* (ML), Blanc.
SANTORAL: Marc, b. i mr.; Maria Salomé.

Aquest moment de cel

Encara regna la foscor. Ha fet callar el despertador i, amb els ulls mig oberts, el sacerdot mira per la finestra, amb un gest gairebé, diríem, ritual. Com si allà a fora hi hagués la resposta a l'interrogant que representa aquesta quotidiana resurrecció que és el despertar del somni humà, parent del diví i etern.

Les últimes llums de la nit, aquestes tan matissades i tristes, il·luminen uns patis que, a poc a poc, es van omplint del reflex projectat des d'unes finestres que s'espolsen la mandra rutinàriament, a la mateixa hora, amb la mateixa intensitat cada dia. I ell ho sap. Les té comptades i cada matí es pregunta: què serà de la vida d'aquests homes i dones avui? Dels que encenen cada alba els llums de casa seva...

Amb tot això, el dia es va despertant, i el sacerdot, gaudint del silenci de la seva petita rectoria, es dirigeix cap al racó de sempre, on pot acompanyar el dia i des d'on, privilegiadament, gaudeix d'aquests raigs que ja deixen veure claredat. Recollit, doncs, se situa per començar l'oració acomiadant la nit i donant la benvinguda a la llum. O són ells els que ens acomiaden i ens reben? Qui ho sap? Ells, nosaltres, tots.

Harmonia entre el cel i la terra, entre el creat i les criatures, entre el Creador i els seus petits que obren els ulls tímidament.

És així que pren a les mans el llibre. Aquest llibre solemne i, a primera vista, complicat, que li van regalar en el seu primer any de Seminari, i que conserva com una relíquia. El pren i el tracta amb el respecte de sempre, sabent que és ell —el llibre— qui sosté la seva persona, la seva vocació i ministeri, i no a l'inrevés. Les seves mans, doncs, tornen a sentir, en el seu tacte, la carícia de l'oració que, any rere any, el va embolcallant d'eternitat, aquesta eternitat que l'Esperit va teixint en la nostra ànima i en el nostre cos, fins que els dos estiguin preparats per a l'abraçada final i la dolçor eterna.

El sacerdot s'adona que s'ha deixat portar pels

L'oració ens va embolcallant de l'eternitat que l'Esperit teixeix en la nostra ànima i el nostre cos

seus pensaments. Sense més dilació, doncs, amb la voluntat de submergir-se en aquestes profundes i sempre càlides aigües de l'oració de l'Església, on cada batejat se sent un feliç peixet dins l'oceà de la gràcia, en el cor de la Santa Trinitat, amb la Mare Església, posa la seva mirada, respectuosa i dolça, petita, sobre aquesta pàgina que indica el dia de la setmana, i sobre les primeres línies que, en negre, estan disposades a ser la seva guia, com ahir, i com fa molts anys, des que era un jove seminarista il·lusionat i ingenu. I s'adona que ho continua essent, i somriu per dintre, donant gràcies a Déu que els cops no l'hagin endurit massa, perquè encara és capaç de pregar sabent que, en això, li va la vida. És així, doncs, que el ritu pren la seva mà dreta i porta el polze sobre els llavis, mentre es lliura, amb tota l'ànima, a la gran simfonia de la pregària litúrgica. En aquest moment de cel, el sacerdot se sap ressuscitat cada matí, perquè cada matí, davant el Déu silenciós i atent, sota la mirada amorosa de la Verge Mare, mentre el seu dit dibuixa la creu, pot pronunciar amb respecte i confiança: «Obriu-me els llavis, Senyor. I proclamareu la vostra lloança.»

Jaume González Padrós

Director de l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona

Celebració del Meeting de Rímini 2016

Giorgio Chevallard

Del 19 al 25 d'agost es va celebrar la 37a edició del Meeting per a l'Amistat entre els pobles a la ciutat de Rímini, sota el lema «Tu ets un bé per a mi». Com va subratllar el Papa en el seu missatge de salutació, és un títol valent en la situació actual: atemptats terroristes, mort i desolació en la trentena de guerres obertes arreu del món, seixanta milions de refugiats que ho desafien tot per escapar de la guerra, la pobresa i la persecució, una Europa cada vegada més incapaç de ser fidel a les seves arrels i la seva identitat, i a Espanya una classe política presonera de la corrupció.

El papa Francesc va manifestar: «Estem conscienciats que el que ens fa tenir por de l'altre és, primer de tot, una inseguretat existencial.» Com de costum, el Sant Pare no es va quedar en les aparences, sinó que va anar al fons dels problemes, sobretot buscant la veritat i la conversió de tots nosaltres: «Hi ha una paraula que no ens hem de cansar de repetir i de testimoniar: diàleg.»

107 trobades, 7 mostres, 10 exposicions, 14 espectacles i 22 manifestacions esportives s'han donat cita enguany. 271 ponents, més de 3.000 voluntaris, 130.000 metres quadrats de fira... difícil fer una síntesi de tanta vida, de tantes trobades amb personalitat d'ideologies, religions, cultures i diferents.

La primera intervenció va ser la del

president de la República italiana, Sergio Mattarella. «Un país que s'obstina a marcar divisions no va enlloc. Un país que valora les riqueses de les seves diversitats en la consciència d'un destí comú que cal buscar junts pot ser la casa de tots», va dir. Una de les trobades va posar de manifest el paral·lisme entre Luigi Giussani i Romano Guardini, i la seva posició davant de la modernitat. Massimo Borghesi va ser lúcid en el judici que va fer, i va mostrar com la modernitat,

encara que s'hagi postulat en oposició a la fe i a la religió, conté en essència elements positius com ara l'afirmació de la llibertat i el valor del subjecte. L'Església no ha estat sempre capaç de recollir aquests valors positius i ha concebut la seva tasca com «la defensa d'una ciutat assetjada». Recuperar la figura de Giussani i de Guardini (amb processos de beatificació oberts) és molt interessant.

Una de les trobades més provocatives va ser la dels musulmans: Aziz Hasanovic, el gran muftí de Croàcia, i el professor Wael Farouk, de la Universitat de Milà. Quan es van trobar fa uns mesos, van pregar junts pel Papa. Hasanovic s'ha posat a disposició del Papa per viatjar a aquells països on els cristians són perseguits per defensar els seus drets. Durant el recent congrés de l'Organització de Cooperació Islàmica, en presència dels ministres d'Exteriors de més de cinquanta països islàmics, va demanar públicament que els cristians poguessin gaudir de les mateixes llibertats i drets que gaudeixen els musulmans a Occident. «Cal tornar a fer servir la raó a l'islam, no hi ha religió musulmana sense raó. Si no és així, l'islam es pot convertir en una ideologia», va declarar Wael Farouk.

Una exposició emocionant va ser la dedicada a la Mare Teresa de Calcuta, canonitzada el 4 de setembre. A més del testimoni del postulant de la causa de canonització, pare Brian Kolodiejchuk, també va parlar l'enginyer brasiler Marcilio Haddad Andrino, beneficiat amb el miracle que ha permès la canonització, i la Gna. Serena, Missionera de la Caritat, que va conuiu molts anys amb la nova santa. La Mare Teresa ha estat escollida pel Papa com a testimoni de la misericòrdia, o sigui, un exemple que cal seguir aquest Any Jubilar, perquè «misericòrdia vol dir donar el cor als misers». La Mare Teresa no va fer servir gaire la paraula *misericòrdia*, però no hi ha dubte que la va posar en pràctica.

Igualment hi va haver una exposició d'Ajuda a l'Església Necessitada, que va impressionar molts visitants; és el cas del laic ortodox Vladímir Legoyda,

protagonista de la històrica abraçada entre el papa Francesc i el *pope* Kyril la primavera passada a Cuba. El pare Firas Lufti va afirmar que la ciutat siria assetjada d'Alep necessita l'ajut de la comunitat internacional. Així mateix, l'eslovac Jan Figel, nou responsable de la Unió Europea per a la llibertat religiosa, va qualificar el que passa a l'Iraq i a Síria de «genocidi». Figel va demanar l'eliminació de l'ISIS com a condició per a la pau al Pròxim Orient, així com refermar la raó i la fe contra els fanatismes.

Una altra trobada i exposició va ser dedicada a les presons obertes del Brasil. A l'entrada d'aquestes presons, el control de les quals el duen reclusos recuperats, hi ha escrit: «Aquí hi entra l'home, el delictes es queda a fora.» Va ser impressionant el testimoni de Daniel Luiz da Silva, expresoner i ara pare de família amb tres fills. Un exemple clamorós d'un mètode a través del qual un reclus pot canviar. Es tracta de recuperar l'home i és que, de l'amor, ningú no en fuig. Cada pres compleix la condemna, conscient del seu error, però al mateix temps és cert que el que les defineix no és el delictes comès, sinó la seva condició humana.

Podem pensar que «Tu ets un bé per a mi» està bé com a idea, però que no és capaç d'arribar al «tu» que oprimeix el teu poble o mata el teu pare. En canvi, és una postura realista, que parteix de l'experiència: «Quan ens trobem, ens descobrim germans.» I així escoltem la conversa entre Agnese Moro, filla d'Aldo Moro (president de la Democràcia Cristiana, assassinat per les Brigades Roges el 1978) i Maria Gracia Grena, terrorista militant en les organitzacions d'extrema esquerra d'aquells anys. Una trobada que va acabar amb una abraçada, que presenta la capacitat de la gràcia de commoure i canviar el cor de víctimes i botxins, perquè cadascú es converteix de forma misteriosa en un camí de realització personal, fins i tot a través del dolor.

El Meeting de Rímini de l'any vinent tindrà lloc del 18 al 24 d'agost i el tema serà: «El que tu has heretat dels pares, guanya-t'ho perquè sigui teu.»

Especial Domund a «Catalunya Cristiana»

Volem comptar amb vosaltres per a l'especial que estem preparant amb motiu del Domund, la Jornada Mundial de les Missions, que se celebra el proper 23 d'octubre.

Per això, si ets missioner o missionera i vols compartir la teva vocació amb nosaltres i fer-nos arribar una fotografia; o bé si el que desitges és transmetre el testimoni d'algun missioner o missionera que coneixes, pots fer-nos arribar el material a redaccio@catalunyacristiana.cat

Estarem encantats de rebre notícies teves!

Cercadors d'autenticitat

És trist comprovar que moltes conductes juvenils i no tan juvenils estan com immerses en un món de fantasia que els resulta atractiu, però no arriben, o no volen percebre, que els seus comportaments estan influïts per teories errònies que els fan sentir-se fascinats, encara que mai satisfets ni contents. Aquestes teories els poden resultar fàcils i còmodes, però confonen l'autenticitat amb la comoditat. Potser no arriben a descobrir que les seves vides són «úniques i irrepetibles» i que podrien deixar de ser pàgines en brut per convertir-se en originals nets i útils.

D'altra banda, produeix molta alegria contemplar grups nombrosos de joves que busquen amb empena una altra forma d'aprofitar la vida, i acudeixen a trobades amb el representant d'Aquell que va dir: «Jo sóc el camí, la veritat i la vida.»

Aquest any es va celebrar a Polònia la Jornada Mundial de la Joventut. Molts repetien experiència, convertits ja en alegres comunicadors de la fe, i duïen els seus amics i familiars perquè hi descobrissin, entre altres coses, que la felicitat és possible encara en aquesta vida.

PEPITA TABOADA
Màlaga

La Sagrada Família

Si bé no tots tenim els mateixos gustos, els comentaris de fa poc sobre el temple de la Sagrada Família de Barcelona per part de Daniel Mòdol, regidor d'Arquitectura, Paisatge Urbà i Patrimoni de l'Ajuntament de Barcelona, són de

Fam

Fa poc en un reportatge televisiu vam poder contemplar la imatge d'uns nens cadavèrics, només pell i ossos, i amb la conca de l'ull tan enfonsada que gairebé semblaven calaveres vives. Ploraven, ploraven de fam, alguns a coll de les mares, que estaven més o menys com ells. Vaig sentir profunda tristesa i vergonya, vergonya que en el nostre món modern es pugui permetre tant de patiment.

La gent corrent podem fer ben poc, excepte el valuós treball dels voluntaris, però per als governs, els poderosos, eliminar la fam del món i treballar per la pau hauria de ser el seu primer objectiu. Que deixin d'observar des de la poltrona i amb la taula ben parada i s'acostin a aquests indres de tanta misèria, a aquests indrets on la guerra destrueix els pobles i els habitants, sembla l'horror, la desesperació i el plor en tantes famílies destrossades, tants orfes... Per què es gasten tants milions per anar a l'espai quan hi ha tantes persones que moren de fam? Posem fi a la fam al món, si us plau.

M. ROSA BONALS
Terrassa

poca educació i mal gust. Parla de la «pseudoobra de Gaudí», d'una gran farsa que arrosseguem de fa temps» i d'una «mena de mona de Pasqua gegant» referint-se a l'obra més emblemàtica de Barcelona i el su genial arquitecte, Antoni Gaudí. Al regidor pot no agradar-li, però no pot parlar en to dsepectiu d'una cosa reconeguda universalment i visitada per milions de turistes que arriben a la nostra ciutat. Són ganes d'atacar l'Església catòlica sense venir a tomb. Caldria exigir més nivell als que regeixen la ciutat.

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

Emergència per la sequera

Càritas Internacional alerta de la crítica situació que afecta ac-

tualment més de deu milions de persones a Etiòpia, afectades pels efectes d'una prolongada sequera i greu escassetat d'aliments. La sequera en aquest país africà, incrementada pels efectes del fenomen d'El Niño, està tenint un impacte devastador en la vida de milions de llars etiòps.

L'irregular règim de pluja registrat durant el 2015 i el que portem de 2016 han disparat els nivells d'inseguretat alimentària, malnutrició, escassetat d'aigua i aliment per al bestiar, així com el nombre de brots de malalties arreu del país.

Càritas espanyola ha aportat 300.000 euros a la crida d'emergència llançada per Càritas Etiòpia per ajudar els damnificats.

JAUME CATALÁN DÍAZ
Girona

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA
I MORAL
pel Dr. Joan Antoni
Mateo

Missa i catequesi

La meva néta ha començat aquest curs la preparació per a la Comunió. Els pares no estan gaire per la feina però ho han permès, perquè ella hi posa molta il·lusió. Jo li ensenyo les oracions. Ara la meua filla es queixa perquè a la parròquia, un cop al mes, els fan anar a missa amb els fills i en volen buscar una altra que no els ho exigeixi. Es pot fer la Primera Comunió sense participar habitualment en l'eucaristia? No seria bo que en totes les parròquies formés part de la catequesi la participació en la missa?

Ja fa anys que s'intenta inculcar als pares i mares que els seus fills no participen tant en la «catequesi de Comunió» com en la «catequesi d'iniciació cristiana». Moltes famílies només volen que els seus fills «facin la comunió» i no tant que se'ls iniciï cristianament, procés pràcticament impossible sense el concurs dels pares. I amb pares com els que vostè comenta que «no estan gaire per la feina», no cal dir gaire més... Per a moltes famílies es tracta simplement que els nens «vagin a catequesi», tasca complicada d'encaixar entre tantes activitats extraescolars, i els deixen en mans del catequista i llestos. Certament que les parròquies i els equips de catequistes fan el que poden i més del que poden, però, amb raó, se senten molt impotents davant la indiferència i manca d'implicació de tants pares i mares de família. I encara bo que tenim moltes àvies com vostè que ens donen un cop de mà.

Crec que, sense desesperar-nos, cal fer canvis importants, que en molts llocs ja s'han fet. Miri, estic convençut que si aquests nens amb els seus pares, cada diumenge, participessin en la missa parroquial, poca catequesi més necessitarien. En el seu procés d'iniciació, els nens han d'integrar-se gradualment i habitualment en la vida de la comunitat cristiana, on l'eucaristia és el centre i plenitud. Si no hi ha una voluntat mínima, poc farem. En el procés catequètic, a més de les sessions didàctiques, els nens i els pares han de participar en la missa parroquial. Hi ha famílies que durant els dos anys de catequesi amb prou feines trepitgen l'Església. Quants perseveren? És fàcil dir-ho: més o menys els mateixos que han participat habitualment amb els seus pares en l'eucaristia de la comunitat. Potser algun altre s'hi incorpora, però dura poc si els pares no l'acompanyen. Per descomptat que el que vostè proposa seria bo. Més encara: imprescindible i requisit fonamental. I hauria de ser, no una proposta d'algunes parròquies, sinó una opció del conjunt de les diòcesis. I que consti que no es tracta de posar «peatges» i «duanes», sinó de fer les coses amb un mínim sentit.

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).

Podeu enviar les cartes a: redaccio@catalunyacristiana.cat

Amb bon humor

Q. A. E.

Nou CD de l'Escolania de Montserrat amb música espiritual contemporània

En col·laboració amb l'Institut Art i Espiritualitat Sean Scully de Santa Cecília

Redacció
Montserrat

L'Institut Art i Espiritualitat Sean Scully de Santa Cecília de Montserrat i l'Escolania de Montserrat han realitzat una primera col·laboració, que ha donat com a fruit el CD *Música espiritual contemporània*, produït per Discos Abadia de Montserrat. Aquest disc està format per quatre peces de música religiosa contemporània amaraes de transcendència, que ajuden a la meditació, i que pertanyen al repertori de l'Escolania.

Es tracta del *Pare Nostre (Vater Unser)*, d'Arvo Pärt, un compositor d'Estònia famós per haver conjuminat la música més moderna i minimalista amb temes religiosos de litúrgia bizantina i romana. La segona obra és *Eli, Eli*, de l'hongarès György Deák-Bardos, que forma part de la seva *Parasceve Suite*. La tercera és *Pie Jesu*, d'Andrew Lloyd-Webber, que s'integra en un *Rèquiem* que va compondre el 1985 en memòria del seu pare. Finalment, l'*Ave Maria*, de Bernat Vivancos, que reactualitza la popular *Ave Maria* de Schubert. La direcció ha anat a càrrec de Llorenç Castelló, actual director de l'Escolania, i de Bernat Vivancos, que va ser-ne director entre el 2007 i el 2014. També hi ha col·laborat la Capella de Música de Montserrat.

L'artista Sean Scully, quan va descobrir l'any 2005 l'església romànica de Santa Cecília de Montserrat de la mà del P. Josep de C. Laplana, va quedar corprès i va decidir fer-hi una gran intervenció artística, que

es va inaugurar el 30 de juny del 2015. Amb l'obra de Scully, la nova església de Santa Cecília de Montserrat ha esdevingut un paradigma de la felicitat confluència del romànic i l'art abstracte. La pintura de Sean Scully és eminentment musical, es fonamenta en concordances i discordances, ritmes sostinguts i cadències cromàtiques. Té la premeditada sobrietat del cant gregorià. Per això és eminentment espiritual; convida a la contemplació serena i eleva l'esperit cap a l'infinit, on el món invisible es fa sentir.

A l'Espai d'Art Sean Scully, a l'interior de l'església, hi ha sis pintures de gran format, vuit vitralls, tres pintures al fresc, un rerallat de cristall, tres creus de vidre i quatre canelobres, tots ells elaborats per Scully. Paral·lelament, el P. Josep de C. Laplana, director del Museu de Montserrat, va impulsar també la creació de l'Institut Art i Espiritualitat Sean Scully Santa Cecília de Montserrat amb l'objectiu de dinamitzar l'espai d'art, tot proposant activitats, com sessions de meditació silenciosa, conferències, audicions musicals, concerts, lectures

o recitals de poesia, dedicades a divulgar els vincles entre l'art i l'espiritualitat. La programació es pot consultar a <http://www.santaceciliamontserrat.com/ca/agenda-activitats>.

DEL 15 AL 30 DE NOVEMBRE

Mostra de
Cinema
Espiritual
Catalunya

Generalitat de Catalunya

La Generalitat de Catalunya, a través de la Direcció General d'Afers Religiosos, organitza per tercer any consecutiu la Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya, amb la participació de la Filmoteca de Catalunya, l'Obra Social "la Caixa" i els cinemes Verdi de Barcelona.

21 PEL·LÍCULES QUE NO DEIXARAN INDIFERENT L'ESPECTADOR:

recullen la sensibilitat d'alguna o algunes de les tradicions religioses i plantegen les grans qüestions que tot ésser humà es fa en algun moment de la seva vida.

MÉS DE 20 PONENTS AL FORMAT CINEFÒRUM:

membres de diferents confessions religioses, especialistes en el món del cinema, filòsofs, periodistes i intel·lectuals fan la presentació de la pel·lícula i condueixen el debat posterior.

20 SALES DE PROJECCIONS D'ARREU DE CATALUNYA:

Caixafòrums de Girona, Lleida i Tarragona, Filmoteca de Catalunya, cinemes Verdi de Barcelona, Centre d'Estudis Cristianisme i Justícia, Patronat Parroquial de Vilassar de Mar, Centre Parroquial Sant Vicenç de Sarrià, Cinema Lluïsos d'Horta, Escola Jesuïtes Casp, Facultat de Comunicació Blanquerna, Universitat Autònoma de Barcelona, Cercle Catòlic de Blanes, Cinema Catalunya de Terrassa i els centres penitenciaris de Can Brians 1, Can Brians 2, Lledoners, Quatre Camins, Puig de les Basses i Ponent.

La Fundació Joan Maragall potencia el diàleg entre fe i cultura

El Dr. Francesc Torralba va impartir la lliçó inaugural del nou curs

Miquel Àngel Codina
Barcelona

L'arquebisbe de Barcelona, Joan Josep Omella, va presidir el dilluns 3 d'octubre, a l'aula magna del Seminari Conciliar de Barcelona, el curs 2016-2017 de la Fundació Joan Maragall. Durant l'acte es va fer públic el nom del guanyador del XXV Premi Joan Maragall. El filòsof Jordi Pigem va obtenir el guardó, dotat amb sis mil euros, per l'obra *Àngels i robots. La interioritat humana en la societat hipertecnològica, a la llum de Guardini, Panikkar i l'encíclica Laudato Si*. Així mateix, l'ajut a la formació d'enguany és per al projecte *La llibertat religiosa com a bé jurídic protegit*, del jove David Colomer.

Josep M. Carbonell, president de la Fundació Joan Maragall, va recordar que la institució, creada ara fa vint-i-set anys per l'arquebisbat de Barcelona, «continua desenvolupant la seva tasca de servei per a tots aquells que comparteixen una sensibilitat pel tema religiós i pel tema cultural». «El que és propi de la Fundació Joan Maragall —va afegir el Dr. Carbonell— és promoure el debat intel·lectual, des de les nostres conviccions cristianes, amb els grans corrents ideològics, filosòfics i científics que ens envolten. L'acció evangelitzadora de l'Església també passa per l'àmbit de la cultura i en les grans ciutats, com Barcelona, París o Londres, és una prioritat i una evidència particularment importants.»

«En aquest món fragmentat, en molts aspectes desorientat, sacsejat per tantes ideologies que ho han promès tot i més, l'Església ha de tenir el seu *hospital de campanya*, en paraules del papa Francesc, per acollir, escoltar, comprendre i oferir un relat de sentit a tantes persones que es troben orfes de sentit i d'esperança», va apuntar Josep M. Carbonell. També va anunciar, d'una banda, la renovació parcial del Patronat de la Fundació Joan Maragall amb la incorporació de Núria Iceta, Margarita Mauri i Jaume Angelats i, de l'altra, que el Dr. Pere Lluís Font ha passat a ser patró emèrit de la institució després d'haver-ne exercit de vicepresident des dels inicis.

Utopia transhumanista

El filòsof i teòleg Francesc Torralba, «un dels intel·lectuals catòlics actuals més sòlids del país», tal com va definir-lo el Dr. Carbonell, va impartir la lliçó inaugural, que portava per títol *Humanisme, transhumanisme i post-humanisme. Assaig de discerniment*. El Dr. Torralba és patró de la Fundació Joan Maragall i director de la Càtedra Ethos d'ètica aplicada de la Universitat Ramon Llull.

El Dr. Torralba va proposar una presentació del transhumanisme i, a la vegada, una crítica racional de les seves tesis principals. «El filòsof Nick Bostrom

Francesc Torralba, el bisbe Joan Josep Omella i Josep M. Carbonell, durant l'acte inaugural.

MONS. JOAN JOSEP OMELLA
«Necessitem reflexionar sobre la visió transcendent de la vida»

qualifica el transhumanisme —va dir Francesc Torralba— com “un moviment cultural, intel·lectual i científic que afirma el deure moral de millorar les capacitats físiques i cognitives de l'espècie humana i aplicar a l'home les noves tecnologies, a fi que es puguin eliminar els aspectes no desitjats i no necessaris de la condició humana: el patiment, la malaltia, l'envelliment i, fins i tot, la condició mortal”.

El ponent va posar en relleu que «avui dia el ciutadà viu immers en una mena de desencís», que el duu a plantejar-se utopies com el transhumanisme, el qual es fonamenta «en una nova concepció de l'ésser humà, més perfecte, més competitiu», on pugui vèncer «la finitud i la vulnerabilitat». És a dir, «l'intent de perfeccionament transitori o permanent de les condicions orgàniques i funcionals de l'ésser humà mitjançant la utilització de tecnologies naturals o artificials».

Les qüestions que planteja la utopia transhumanista són nombroses, segons el Dr. Torralba. I va apuntar-ne algunes: «Com seria un món sense envelliment? Com ens repartiríem els recursos naturals? L'increment de la longevitat seria només per als qui

tenen recursos? Com seria l'ancianitat per a la resta de la humanitat? Com es podria lligar el creixement demogràfic, d'una banda, i l'augment de la longevitat, de l'altra? Realment, és millor viure cinc-cents anys que cent? L'ampliació de les nostres competències intel·lectuals i destreses físiques ens farà, realment, millors persones?» Amb el transhumanisme, «la persona és reduïda a pura materialitat», va concloure Francesc Torralba.

Visió transcendent

Mons. Joan Josep Omella va felicitar la Fundació Joan Maragall per la seva tasca, «tan important, d'inculturació de la fe cristiana en la societat catalana». «Necessitem aquests espais de diàleg entre fe i cultura, on es reflexi-

ona sobre la visió transcendent de la vida», va subratllar.

Va llegir en veu alta el *Cant espiritual* de Joan Maragall, que acaba amb aquests cèlebres versos: «I quan vingui aquella hora de temença/en què s'acluquin aquests ulls humans,/obriu-me'n, Senyor, uns altres de més grans/per contemplar la vostra faç immensa./Sia'm la mort una major naixença!»

En aquest sentit, l'arquebisbe de Barcelona va expressar el desig que «joves i adults, homes i dones, puguin descobrir que la vida, més enllà de les bel·leses i misèries, no acaba en aquesta terra. Hi ha una terra nova, en la qual entrarem si sabem viure amb esperança, si fem el bé i si ens ocupem dels més pobres i necessitats. Cal obrir les finestres del cor als valors del cristianisme».

EL MUNDO DE LAS HERENCIAS

“El conflicto forma parte de la naturaleza humana pero hay conflictos evitables. El testamento es el mejor instrumento para que nadie discuta por el reparto de tu herencia. Úsalo.”

Son palabras de Maria Elba Rojas, abogada especialista en prevenir conflictos hereditarios. Si lo necesitas, no dudes en llamarla.

Bufete Rojas

ESPECIALISTAS EN HERENCIAS

ESCUCHA NUESTROS CONSEJOS EN RADIO ESTEL 106.6FM

TÉLEFONO 93 246 60 96 - CONTACTO mariaelbarojas@bufeterojas.es - MÁS INFO EN WWW.BUFETEROJAS.ES

Bonica invitació a la pregària

La parròquia de Sant Joan de Reus estrena el conjunt pictòric del presbiteri

Joan Boronat
Reus

La parròquia de Sant Joan de Reus culmina el pla de millora del temple, iniciat fa temps, amb la finalització del mural, darrere del retaule del presbiteri. Es tracta d'un conjunt pictòric espectacular, obra de l'artista lleidatà Josep Minguell, que ha invertit tres mesos per realitzar-lo.

Aquesta obra singular, que abasta una superfície de 500 m², recrea el periple que va viure sant Joan Baptista en el desert, perfectament integrada amb el temple i més específicament amb el retaule que explica els episodis més significatius del precursor de Crist: el càntic de Zacaries, la visitació, el baptisme de Jesús i la mort de sant Joan.

La part del sostre d'aquest mural escenifica un núvol que simbolitza la presència protectora de Déu, a la qual s'adreça un camí lluminós els traços del qual creuen el desert on el Baptista va clamar per cridar a la conversió i apropament al Creador.

El mateix autor del mural explica la tècnica emprada, «lluny de la pintura al fresc per decorar el temple». Ha optat per silcats i pigments que formen una pintura permeable de gran resistència «per captar l'essència del desert, amb protagonisme de les pedres escampades entre la sorra evitant una representació paisatgística», subratlla Minguell.

Abans de procedir a l'execució del projecte definitiu, «es van posar diferents propostes sobre la taula i es va decidir per votació, en assemblea del Consell de Pastoral, la més idònia», revela Mn. Pere Dalmau, rector de l'església de Sant Joan. Afegir que, un cop feta l'obra, el resultat «ha

Un espectacular conjunt pictòric.

merescut felicitacions, fins i tot entre els més escèptics», i s'han esvaït els interrogants que la integració del mur en el conjunt de l'església havia creat.

El rector exalta la bellesa del mural que en l'Any de la Misericòrdia «esdevé també com un mantell misericordiós, les tonalitats suaus del qual, que no distreuen gens la vista, transmeten pau i assossec, el clima necessari per a la invitació a la pregària».

Una església d'acollida

I aquest és precisament l'ambient d'acolliment que respira l'església de Sant Joan de Reus, per la qual desfilen setmanalment un miler de persones, siguin fidels que hi van a pregar, turistes i visitants. Tal com manifesta Mn. Pere Dalmau, les portes del temple estan obertes diàriament, «amb un fil musical perceptible tant a l'exterior com a l'interior». Dins de l'església, sempre prou il·luminada, hi ha, a disposició de qui ho desitgi, textos de pregària i un equip de voluntaris que exerceixen de guies per explicar els valors d'aquesta església construïda l'any 1931. En definitiva, l'església de Sant Joan ha esdevingut una mena d'oasi espiritual i també lloc d'acollida per als necessitats, al cor mateix de la ciutat de Reus.

Dissabte 1 d'octubre, a les vuit del vespre, va tenir lloc l'acte d'inauguració del majestuós mural, i diumenge dia 2, a dos quarts d'una del migdia, el pintor Josep Minguell va oferir una àmplia exposició a fidels i públic en general del procés seguit fins a la culminació d'aquesta obra que dignifica el temple, alhora que enriqueix l'alt contingut catequètic del presbiteri en conjunt.

Nou retaule de l'església de Sant Bartomeu

Maqueta del nou retaule.

Redacció / Barcelona

L'església de Sant Bartomeu de Barcelona, de l'arxiprestat de Sants, ha estrenat retaule. Es tracta d'una obra de l'artista Bernat Soler, que ha estat situada al frontispici sobre l'altar major. El retaule, dedicat a la Mare de Déu, està inspirat en l'obra de l'escriptor medieval Ramon Llull, i això és especialment rellevant, perquè enguany se celebra el setè centenari de la mort del beat mallorquí.

Mn. Gaspar Mora, teòleg especialista en Ramon Llull i vicedegà de la Facultat de Teologia de Catalunya, va ser l'encarregat de presidir la cerimònia de benedicció del retaule durant la missa vespertina del dissabte 15 d'octubre, a les vuit del vespre, a l'església parroquial del carrer Mare de Déu del Port, número 350. Amb anterioritat, a les sis de la tarda, va tenir lloc una assemblea parroquial durant la qual Albert Soler, medievalista i professor de la Universitat de Barcelona, va glossar la figura de Llull i del text escollit per a l'obra. A dos quarts de vuit, el mateix artista va efectuar, davant del

retaule, una intervenció entorn de la seva obra i el procés creatiu.

El retaule, d'estil contemporani i fet per iniciativa del rector de l'església, Mn. Josep Hortet, presenta la forma d'una casa fent servir canyes de bambú obertes per la meitat com a element modular. La inspiració lul·liana prové d'un fragment de l'*Arbre de la ciència* (1295-1296), que recrea una conversa entre Déu i el món acabat de crear; aquest fragment aporta el títol del retaule: *El món va riure i va ser molt alegre*.

Bernat Soler és graduat en Belles Arts per la Universitat de Barcelona, en l'especialitat de Gravats i Impressió. No és el primer cop que treballa fent confluïr l'art amb la litúrgia i la pastoral. Soler ha participat en la recreació de la decoració per als pavellons de pregària de dues trobades europees que organitza la Comunitat de Taizé a diferents ciutats d'Europa per a cap d'any (Estrasburg, 2013, i Praga, 2014). També va ser l'encarregat de pintar en directe un rostre romànic de Crist durant l'eucaristia final de l'Aplec de l'Esperit del 2014 a Banyoles.

La URL, 25 anys d'una vida plena

En aquest temps ha apostat per la qualitat formativa, la innovació i la internacionalització

Miquel Àngel Codina
Barcelona

Més de quatre-centes persones es van donar cita el dijous 6 d'octubre a la Casa Llotja de Mar, de Barcelona, per a una doble efemèride: la inauguració del nou curs acadèmic de la Universitat Ramon Llull i la celebració del 25è aniversari d'aquesta institució. Presentat per la periodista Agnès Marquès, a l'acte hi van prendre la paraula Mons. Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona; el Dr. Josep M. Garrell, rector de la URL; Joan Josep Brugera, president del Patronat de la URL; el Dr. Salvador Pié, secretari del Patronat de la URL i president de la Fundació Blanquerna; Anna Berga, secretària general de la URL, i Jordi Baiget, conseller d'Empresa i Coneixement de la Generalitat de Catalunya.

La celebració dels vint-i-cinc anys de la URL coincideix amb el 700 aniversari de la mort del beat Ramon Llull. Per aquest motiu, es va elegir la Dra. Lola Badia, medievalista experta en Ramon Llull i Premi Nacional de Cultura 2016, per impartir la lliçó inaugural, que portava per títol *Un conte de Ramon Llull sobre l'ensenyament de les ciències*. De les nombroses personalitats que van assistir a l'acte, cal esmentar el cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe emèrit de Barcelona; Mons. Joan Enric Vives, bisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, i Mons. Agustí Cortés, bisbe de Sant Feliu de Llobregat.

«Avui celebrem que fa 25 anys el Parlament de Catalunya va reconèixer per unanimitat la Universitat Ramon Llull. Vam ser la primera universitat privada, d'iniciativa social i sense ànim de lucre de l'Estat espanyol. Un fet que creiem destacable i que és mèrit de la iniciativa de les persones i institucions que la van imaginar i impulsar», va comentar Joan Josep Brugera.

«Durant tots aquests anys —va afegir Brugera—, la Universitat Ramon Llull s'ha guanyat, a base d'esforç i tenacitat, un lloc dins del sistema universitari. Avui som una opció universitària de qualitat, respectada i, creiem, reconeguda socialment. Així ens ho demostren els resultats i indicadors de la nostra evolució, el prestigi social de les nostres institucions, dels nostres estudis i dels nostres graduats.»

Des del seu naixement, l'any 1991 han passat per les seves aules 72.000 titulats que acrediten l'èxit d'un model educatiu basat en la docència de qualitat, innovadora i centrada en la persona. La universitat, estructurada com una organització federal, està formada per onze institucions d'ensenyament superior i de recerca de gran tradició i prestigi a Catalunya. Al llarg d'aquest quart de segle ha passat de tenir 3.144 estudiants a més de 19.000, i de començar amb una oferta de 17 titulacions oficials a oferir-ne 106.

Mètode filosòfic

La Dra. Lola Badia va recordar els quaranta-cinc anys que Ramon Llull va

URL

dedicar a elaborar «una tasca literària ingent i continuada». La seva *opera prima* és el *Llibre de contemplació*, un text en prosa de prop de 1.200 pàgines, «amarat de reflexions sobre el pecat i la penitència». És una obra que té com a objectiu lloar Déu. «Llull va ser un escriptor de capacitats excepcionals», va ressaltar la Dra. Badia.

En la lliçó inaugural, la professora també va parlar d'altres obres cabdals de Llull, com *Arbre de la ciència* o *Blaquerna*. La Dra. Badia va explicar un dels contes que apareixen al *Llibre Fèlix* (també anomenat *Llibre de les meravelles*), protagonitzat per un rei i els seus dos fills. El príncep heureu conrea l'àmbit del coneixement, mentre que l'altre es dedica a l'art de la cavalleria. «Al principi, els contes de Llull desorienten el lector, però després l'il·luminen amb una lliçó moral», va afirmar.

Ramon Llull va construir les bases de l'Ars, «un mètode filosòfic amb el propòsit de demostrar, a través de l'argumentació filosòfica racional, la veritat del cristianisme als infidels. Tota la seva vida es va dedicar a perfeccionar-lo».

En la seva intervenció, el Dr. Salvador Pié va voler retre un homenatge al cardenal Narcís Jubany, aleshores arquebisbe de Barcelona, al qual va qualificar com «el promotor més rellevant de la creació de la URL, fonamentada en una educació d'inspiració humanista i cristiana». També va donar a conèixer els motius que van portar els «pares fundadors» a triar Ramon Llull com a figura icònica dels valors de la

URL: «Llull simbolitza la interconnexió de les diverses ciències en què es va formar (humanisme, teologia, dret, lletres, filosofia, medicina, religió...). Ell concebia la saviesa com una xarxa, on són presents totes les ciències; això fa que el seu pensament tingui avui dia tanta vigència.»

Tot seguit, Anna Berga va presentar el llibre commemoratiu dels 25 anys de la URL, que s'estructura en cinc grans capítols: «Les arrels», «El tronc», «Les branques», «Les fulles» i «Els fruits». Un vídeo que es va emetre posteriorment «ens permet aproximar-nos al contingut d'aquest llibre, d'autoria coral, que repassa la nostra trajectòria, el nostre projecte comú», va expressar Berga.

Educadora i evangelitzadora

Mons. Joan Josep Omella va assenyalar que «la URL és un ésser viu dins de la societat barcelonina i catalana que ofereix coneixements, humanitat i espiritualitat». Va parlar de la «meravellosa missió d'educar persones» i va subratllar els dos trets que caracteritzen la URL: «Educadora i evangelitzadora.»

L'arquebisbe de Barcelona va tenir paraules per a tota la comunitat educativa: «Us animo a enfortir la vostra identitat comunitària, a forjar homes i dones oberts al misteri de Déu, a presentar Jesús com a bona notícia, a ser apòstols i sortir a les perifèries de la marginació, on trobem persones que són la carn viva de Jesús.» També

es va referir al beat Ramon Llull com «un home de profundes inquietuds espirituals».

Per la seva banda, Jordi Baiget, després de felicitar la URL pels seus 25 anys de vida, va reivindicar que «el sistema universitari català és un dels més importants d'Europa» i va incidir en «el salt qualitatiu» que ha fet la URL en els últims temps «en matèria d'educació i de recerca».

Després del lliurament dels premis extraordinaris de doctorat URL del curs 2015-2016, el Dr. Josep M. Garrell va cloure l'acte. Va assegurar que en el llibre commemoratiu s'hi donava resposta «al que és i representa la URL». «Aquests 25 anys de camí conjunt —va constatar el Dr. Garrell— són fruit de l'esforç col·lectiu de moltes persones, associacions, institucions, empreses... que ens han proporcionat el seu suport. La nostra voluntat és oferir un servei a la societat; un model educatiu basat en la formació integral de l'alumne. El nostre model ha quedat validat; hem crescut en quantitat i qualitat. La URL, com a institució federal, té un equilibri de competències.»

«Oberta i projectada al món, els reptes primordials de la URL són cinc: les xarxes socials, la globalització, la recerca, la formació continuada i l'encaix en les polítiques públiques», va observar Josep M. Garrell. Així mateix, va posar en relleu que «la nostra universitat és un mitjà privilegiat d'educació» i que «la millor garantia de la URL són aquests 25 anys».

Actualitats científiques

Un llibre sobre les nanes blanques

S'acaba de publicar *Unlocking the secrets of white dwarfs stars* («Descobrint el secret de les estrelles nanes blanques»). El seu autor és Hugh Van Horn, i l'editorial és Springer. Fa la història d'aquesta classe d'estrelles fins a les últimes troballes sobre la seva constitució. M'ha semblat prou interessant per dir-vos-en alguna cosa.

Segurament recordareu la història de la troballa del primer astre que després es denominà amb aquest nom de nana blanca. Va ser el 1844, quan l'astrònom Wilhelm F. Bessel estudiant l'estrella Sírius, la més brillant de tot el cel, veié que oferia irregularitats en el seu comportament, que només podien explicar-se per l'atracció d'un altre astre proper i, efectivament, el 1862 un altre astrònom descobria aquest company de Sírius, petitíssim però de gran massa, capaç d'influir en el moviment d'aquella gran estrella. Era la primera nana blanca observada pels astrònoms. Causà sensació la troballa perquè presentava unes característiques desconegudes: molt petita en volum, però al mateix temps molt massiva i brillant amb llum blanca. En aquell temps encara no se sabia res dels estels neutrònics i dels forats negres, que més tard també causarien admiració. I no va ser fins al 1915 que l'estudi detallat fet per Ejnar Hertzsprung mostrà com n'eren, de massives, i com brillaven aquesta mena d'astres que acabaren prenent el nom de «nanes blanques».

Recreació artística entre «Sírius» (esquerra) i la seva nana blanca (dreta). NASA, ESA i G. Bacon (STScI)

Doncs bé, d'ençà del 1915 ha plogut molt i se n'han anat sabent més coses, d'aquesta mena d'estrelles. No cal que us expliqui tota la història que el llibre citat explica detalladament. Avui dia es pot dir que probablement arriben al 90% del total de les estrelles de tot el cosmos, però la seva petitesa fa que no es puguin veure fàcilment amb els telescopis ordinaris. Ara se'n

sap, entre altres coses, que si formen part d'un sistema binari que els faciliti l'acreció de material, poden acabar fent explosió de tipus supernova 1a. I l'astrònom Saul Perlmutter a finals del segle XX, durant una dècada, ha estat estudiant explosions d'aquest tipus, segons el Projecte Cosmològic de Supernoves que s'havia establert, i en trobà unes quantes desenes

sorpreses! Aquestes explosions de nanes blanques han inaugurat un nou capítol per a l'astronomia.

Saul Perlmutter va rebre el premi Nobel de 2011 per la seva troballa, en companyia de Brian P. Schmidt i Adam Riess, troballa que ha fet tornar enrere la hipòtesi d'una possible contracció de l'univers després de la seva expansió actual.

Gent de casa

Quan a Montserrat veiem l'hostatgeria Abat Cisneros, molts associen el nom a l'abat i cardenal Francisco Jiménez de Cisneros; però no és correcte: en realitat fa referència al seu cosí, García Jiménez de Cisneros. Havia nascut el 1454 o 1455 a Tierra de Campos, i seria abat de Montserrat.

Ingressà García Jiménez de Cisneros a l'orde benedictí cap al 1475 a Sant Benito el Real, a Valladolid, on arribaria a sots-prior i exerciria gran influència en el si de l'orde i en la reforma que es va fer aquells anys a les corones de Castella i d'Aragó.

El 1493 va ser enviat a Montserrat, on exerciria de prior primer i després passaria a abat, càrrecs que exercí fins a la seva mort. Va arrelar fortament al país, tot sostraint el monestir de l'obediència de Valladolid, i va arribar a emprar el català en la seva correspondència. Cisneros fou el renovador d'un Montserrat que havia quedat una mica ensopit. Hi va donar

García Jiménez de Cisneros, reformador de Montserrat

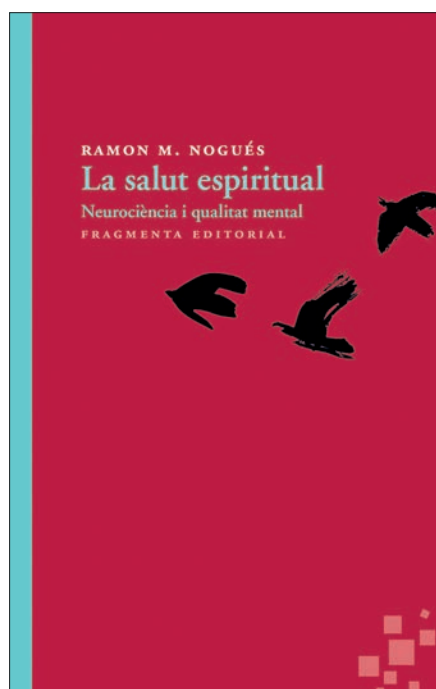
Joan Pallarès-
Personat
Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

una bona empenta, va reorganitzar la comunitat, no només la monacal, sinó que, a més de per als monjos, va escriure noves constitucions per als preveres, els ermitans, els llecs, els donats i els escolans. També instituí i renovà el cerimonial, va reestructurar la biblioteca i va muntar la impremta, un invent que feia pocs anys que havia irromput a la nostra cultura. L'empenta i l'empremta espiritual de la renovació de García Jiménez de Cisneros al monestir de Montserrat duraria tres segles, fins a la guerra del Francès i les maltempades del segle XIX.

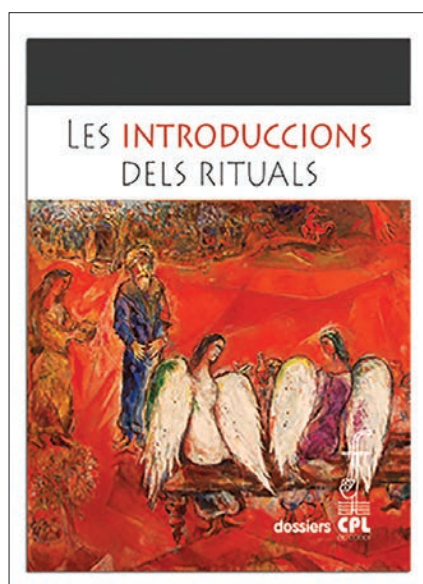
Moria Cisneros el 27 de novembre del 1510, sent abat de Montserrat i el seu gran reformador.

RAMON M. NOGUÉS
La salut espiritual
Fragmenta, 2016, 324 pàg.

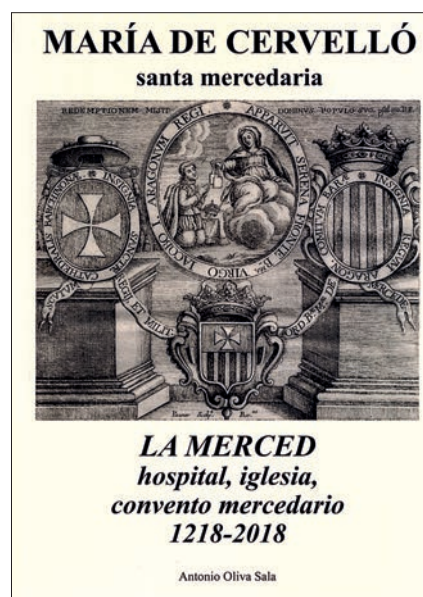
Aquest llibre reflexiona a propòsit de la necessària i enriquidora recerca de l'espiritualitat. Ho fa amb una referència clara a la neurobiologia, però sense que aquesta forma d'aproximació pretengui convertir-se en la referència central del món espiritual. La neurobiologia i l'espiritualitat són dos instruments excel·lents per conèixer i fer funcionar adequadament el món mental humà.

JAUME FONTBONA I JOAN TORRA
Les introduccions dels rituals
Centre de Pastoral Litúrgica, 2016, 296 pàg

La publicació de les introduccions dels rituals en vigor dels sacraments de l'Església catòlica, passats cinquanta anys del Concili Vaticà II, ofereix un bon servei pràctic, tant als estudiosos de l'acció sacramental de l'Església com als ministres a qui correspon presidir les celebracions. Poder-ne fer una lectura seguida i completa permet també aprofundir en el seu contingut.

ANTONIO OLIVA SALA
Maria de Cervelló, santa mercedaria. La Merced Asociación Verdad y Justicia, 2016, 350 pàg.

Al llarg d'aquestes pàgines s'introdueix el lector en la història de l'orde de la Mercè, en les grans primeres figures de l'orde mercedari (sant Pere Nolasc, santa Maria de Cervelló...) i en l'edificació de l'hospital, església i convent mercedaris. Així mateix, s'explica àmpliament la baronia i el llinatge dels Cervelló. El volum es pot adquirir a la Llibreria Balmesiana de Barcelona.

TERESA LLOBET *Tot el que cal saber per cantar en una coral*
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2016, 94 pàg.

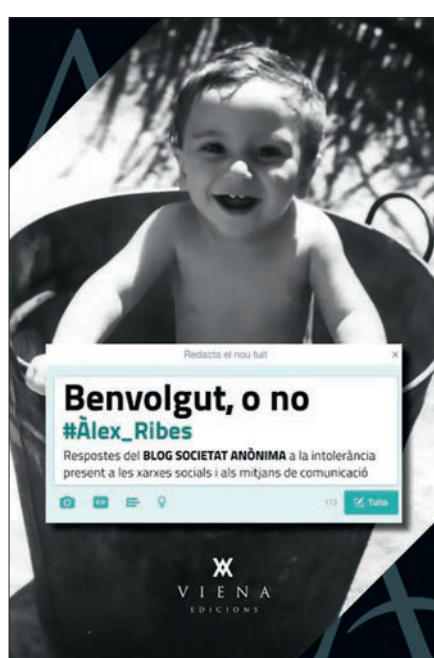
En aquesta obra, Teresa Llobet se serveix de la seva llarga experiència com a directora de corals per confeccionar un breu i entenedor manual per a cantaires. Hi trobarem una mica d'història del cant coral, nocions de tècnica vocal, exercicis i també consells per a l'organització i la gestió d'una coral. Segons l'autora, hi ha sempre una coral per a cada aspirant a cantaire que la busqui.

J. K. ROWLING, JOHN TIFFANY I JACK THORNE
Harry Potter i el llegat maleït
Empúries, 2016, 472 pàg.

Mentre Harry Potter ha de conviure amb un passat que es resisteix a quedar enrere, el seu fill petit, l'Albus, intenta alliberar-se del pes d'un llegat familiar que no ha volgut mai. Passat i present es conjunquen de manera sinistral i pare i fill descobren que a vegades el mal sorgeix en els llocs més inesperats. Es tracta de la primera història de Harry Potter que s'ha portat al teatre.

ÀLEX RIBES
Benvolgut, o no
Viena, 2016, 246 pàg.

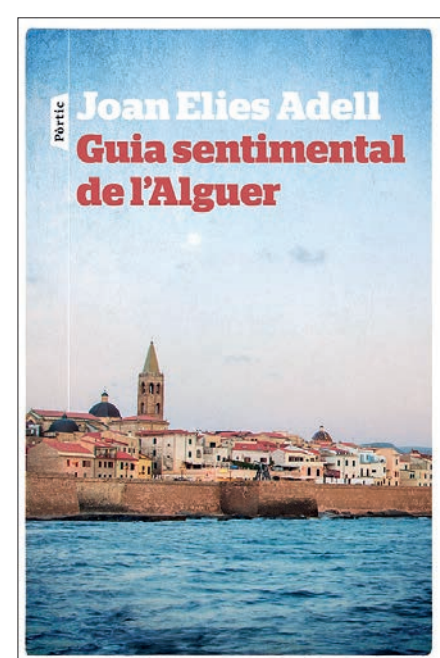
A casa ens van ensenyar a demanar les coses «sisplau», a l'escola ens feien desitjar «bon dia» tan bon punt entràvem per la porta i a l'institut ens van explicar que el més important era el respecte. Però, tot d'una, quan van aparèixer les xarxes socials, una sèrie d'individus van deixar de banda la (bona) educació i van cedir a la temptació d'esbravar-se a còpia d'insults...

RAMON SOLSONA
Allò que va passar a Cardós
Proa, 2016, 464 pàg.

Un guàrdia civil és assassinat a la vall de Cardós una nit de neu del 1965. Les causes i les conseqüències del crim travessen un territori sacsejat per les obres d'un gran complex hidroelèctric. Milers de treballadors excaven quilòmetres de galeries subterrànies i centrals invisibles des de l'exterior. La vida dels habitants de la vall es transforma. S'hi respiren aires nous; arriba la televisió, el turisme...

JOAN ELIES ADELL
Guia sentimental de l'Alguer
Pòrtic, 2016, 198 pàg.

L'Alguer és una petita península fortificada al nord-oest de l'illa de Sardenya, envoltada per platges paradisiàques i un entorn de singular bellesa on podem trobar persones que parlen en català. Aquesta guia ens ofereix els encants amagats de l'Alguer d'ahir i d'avui, el testimoni dels habitants, els records vinculats a una tradició cultural i gastronòmica comuna, etc.

Crítica literària

La meravellosa etapa de l'adolescència

Aquesta tendra història de la meravellosa etapa de l'adolescència va guanyar el Premi Sant Jordi de l'any passat. Ara us en vull fer la ressenya. M'he fixat en la contraportada del llibre i, en llegir-la, he canviat d'idea. No per mandra, ni per fugir d'estudi, senzillament perquè m'ha agradat i, com que és un bon resum, la reproduïxo:

«Qui se'n recorda, avui, de la Sara Amat? Amb prou feines tenia tretze anys quan una nit d'estiu, jugant a cuït a amagar amb la colla, va desaparèixer i no se n'ha sabut mai més res.

»L'únic, una notícia l'endemà al *Diari de Terrassa*, i també molts rumors i especulacions. De la Sara Amat se'n recorda sobretot el Pep de cal Sabater, el narrador d'aquesta història.

»Perquè aquella nit, segons ens diu, la Sara no va desaparèixer, sinó que es va colar a casa seva per la porta del darrere. No s'hi va amagar gaires dies, però de vegades la memòria d'alguns fets abraça tota una vida, i fins i tot li dona un sentit.

»Escrita des de la distància dels anys, *La vida sense la Sara Amat* és la

PEP PUIG

La vida sense la Sara Amat
Proa, 2016, 295 pàg.

confessió d'uns fets inoblidables, uns dies de la vida d'un poble a l'estiu, d'un nen obediènt i enamorat i d'una nena que ja no era una nena i que volia acomplir el desig ferotge i urgent de fugir, ni que fos per la porta del darrere.»

Ja torno a ser aquí i us remeto a la segona paraula que he escrit: *tendra*, referint-me a la tendresa, que jo he trobat en tota la narració. No m'estranya gens que el jurat del Premi Sant Jordi s'hagués commogut, tant per la història en si, com per la manera d'envoltar-la de personatges que la fan creïble i propera i com ens fa veure i viure tota la lluita d'aquest adolescent, bon minyó, a qui l'enamorament fa fer coses que no hauria pensat mai que seria capaç de fer. I tot sense perdre la seva personalitat, encara en formació, però ja marcada per l'amor a una fa-

mília que estima i de la qual se'n sap estimat. Una padrina que és un encant de persona, com moltes bones dones de poble, amb una saviesa ancestral i amb la qual es pot trobar complicitat, si cal i quan cal. Uns pares amatents i preocupats, que saben reaccionar, també com cal, on la natural convivència de pares i fills, reflecteix la quotidianitat de moltes famílies, on l'estiu obliga que les relacions siguin més esporàdiques, a causa del treball d'uns i les llargues vacances dels adolescents.

A causa, suposo, dels corrents actuals de la literatura, en l'epíleg, necessari per no deixar-nos penjats, trobem algun moment gratuït, que si bé pretén donar realisme, no el crec estrictament necessari, i hauria permès fer córrer la imaginació del lector sempre més fantasiosa que l'explicitat. Són coses dels temps.

Pere Fàbregues
Llibreter
pere.fabregues@yahoo.es

Crítica teatral

Ascens i caiguda d'un personatge contemporani

«EL BON PARE»,
de David Plana.

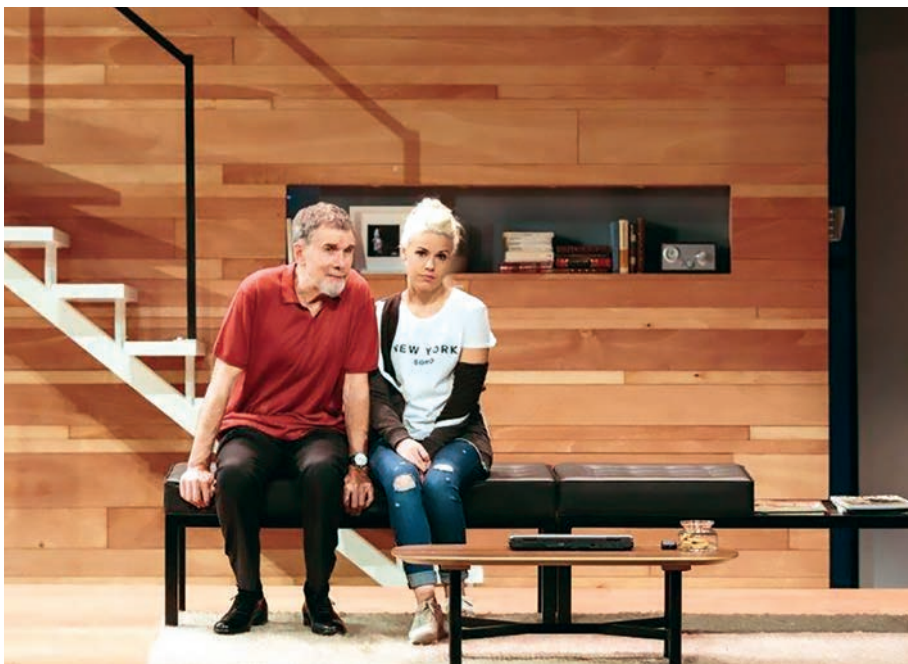
INTÈRPRETS: Lluís Soler,
Georgina Latre, Teresa
Vallicrosa i Jaume Madaula.

DIRECCIÓ: David Plana.
Teatre Borràs, Barcelona.
Fins al 16 d'octubre.

El programa de mà és tota una declaració d'intencions: el rostre del protagonista (el bon pare) de cap per avall. Que és com queda tot plegat a manera que avança la trama de la història de David Plana (Manlleu, 1969), una història que té un bon guió, una trama àgil i uns diàlegs d'aire de comèdia francesa, fruit segurament d'una de les branques de la trajectòria professional de l'autor, que ha estat guionista, entre altres, de l'equip de la sèrie *La Riera*, de TV3, durant unes quantes temporades.

El bon pare, protagonitzada per Lluís Soler, representa l'ascens i caiguda d'un personatge contemporani, polític, excomunista transvestit al socialisme, influent capítol des de l'alcaldia d'una ciutat mitjana (un poble petit, comparat amb Barcelona), arquitecte de professió, que ha regalat algunes illes de vianants als seus conciutadans als quals vigila i observa com un déu de l'Olimp des de la seva casa-xalet, al capdamunt, amb el poble als seus

© Pablo Ricciardulli

Lluís Soler i Georgina Latre interpreten els papers de pare i filla en aquesta obra de David Plana.

peus, enmig d'un disseny impecable anti-Ikea.

Quatre personatges tenen la força suficient per crear una situació que puja sense aturador i que a través d'un llenguatge molt afinat i de solatge popular, aconsegueix que l'humor faci oblidar les penes durant noranta minuts. Una situació de caire realista i molt actual —pare controlador però progressista i obert, separat però en bona relació amb la seva exdona, amb una filla presumptament estu-

diant d'economia a Berlín i el seu, diguem-ne «amic», fill d'un propietari rural de la població— que quan ja té en posició l'espectador fa sobtadament un gir per evolucionar cap a una centrifugació del que ha estat la línia paterna del protagonista.

No és, doncs, aquesta, una obra perquè el comentarista detalli en excés i acabi eliminant la gràcia de la sorpresa que s'ofereix a l'espectador. Però sí que és una obra que fa la impressió que quan ja té tothom ben

engrapat, decideixi posar punt final amb una moralitat paternofamiliar amb dos terrossos de sucre. A un se li acut tot el que podria donar la història de David Plana si, quan surt el fusell telescòpic —i no som als EUA!—, malgrat que l'arma no tingui bales, un tret per la culata inesperat malferís el futur gendre i engegés així una autèntica tragicomèdia tintada de *semithriller* i gènere negre! A l'estil Woody Allen, per exemple. Esclar que, parlant de guió, això ja seria trama d'una segona temporada, cosa que el registre del teatre no permet.

A banda d'aquest desig frustrat, s'ha de dir que la interpretació del quartet ajuda que el fons que té la comèdia faci bon camí. Lluís Soler s'hi relaxa des del primer moment i es troba més que còmode amb una naturalitat entre polític oportunista i bon pare ingenu, feliç de tenir la seva filla a casa durant un mes; Teresa Valli-crosa, l'exdona, comença a engegar el ventilador de les mentides amb la seva entrada en escena i, després d'un parell de copes de vi negre, dona un nou aire a la situació que s'endevinava més aviat plàcida; Georgina Latre funciona bé en el seu paper de filla que aparenta el que no és i fa bona parella amb un Jaume Madaula que s'agafa a una vis còmica molt singular amb el paper d'un xicot tímid, més aviat fet de regalèssia, però tan emprenedor com el millor i víctima de la seva pròpia emprenedoria.

Andreu Sotorra
Escriptor i periodista
andreusotorra@gmail.com

RESERVAT EL DRET DE PUBLICACIÓ

Des del carrer

Xavier Casanovas, director de Cristianisme i Justícia

«La justícia ha d'estar arrelada en la misericòrdia»

Joan Andreu Parra

Noves fronteres, un mateix compromís és el títol del darrer Quadern de Cristianisme i Justícia que ha coordinat el director d'aquest centre d'estudis dels jesuïtes, el laic Xavier Casanovas. És un número especial, el que fa 200 de la col·lecció més coneguda de Cristianisme i Justícia, i en el qual han participat diversos autors (pot consultar-se a www.cristianismeijusticia.net). Amb Xavier Casanovas ens aturem per albirar quins són els reptes actuals del diàleg entre la fe i la lluita per un món més just.

200 Quaderns, 35 anys. Quin és el llegat d'aquest camí i cap on apunteu?

Cristianisme i Justícia (CJ) va néixer en un moment molt concret. A principis dels 80 els jesuïtes volien traduir en obres i institucions la intuïció de la Congregació General 32 encapçalada pel pare Arrupe que declarava que la lluita per la justícia és intrínseca a la fe cristiana. El naixement de CJ va coincidir amb l'assassinat a Bolívia de Lluís Espinal. CJ ha volgut durant tots aquests anys ser la veu d'aquesta manera d'entendre el ser cristià en el món, una veu profètica i de denúncia, però també un relat d'esperança per un món més just que acompanyi el caminar de tots aquells homes i dones compromesos amb la realitat. Tal com diem en el quadern 200 ara ens toca tornar a mirar la realitat, veure quines són les fronteres a les quals respondre en ple segle XXI i fer-ho amb el mateix compromís que ens caracteritza.

El concepte de justícia històricament s'ha vinculat a justícia socioeconòmica. S'ha quedat curt?

Certament, el concepte de justícia ha vingut lligat sempre a les realitats de desigualtat material. Això no ha canviat, però sí que s'han anat incorporant noves dimensions que l'han completat. Als anys 90 s'amplia la lluita per la justícia incorporant les raons i l'anàlisi cultural tan necessària en temps de globalització: comencem

a parlar de justícia ecològica o mediambiental, també de justícia cultural entesa com la tensió que es viu entre la igualtat i el dret a la diferència, d'equitat i justícia de gènere... i sobretot a entendre la justícia com quelcom que ha d'estar arrelat en la misericòrdia.

Un dels autors, Òscar Mateos, aposta per avançar vers un model de civilització de la sobrietat i la pobresa compartides. Il·lusió, utopia o camí ineludible?

Clarament es tracta d'un camí ineludible. La crisi ecològica no és una cosa que puguem menystenir, sinó una cruïlla decisiva, posa en qüestió qualsevol reflexió social que es pugui fer avui: o canviem el nostre model de vida o la mateixa vida no serà possible. Així doncs, models de creixement il·limitat, models depredadors amb la natura... queden plenament qüestionats. Ens

«O canviem el nostre model de vida o la mateixa vida no serà possible»

toca treballar per una nova ètica, un nou model de civilització, que pot ser encara un somni però que tard o d'hora ha d'arribar.

La dona té un pes específic notable al Quadern. Com pot contribuir l'Església a fer visible la realitat de desigualtat de la dona i a incorporar-la com a membre de ple dret?

Quan ens plantejem les noves fron-

teres amb les quals comprometrem, ens adonem que en les nostres reflexions la majoria de vegades no estem tenint en compte al 50% de la població mundial, que són les dones. Si parlem d'ecologia (i, per tant, de sostenir la vida), si parlem d'identitat i reconeixement de la diferència, la mirada femenina és clau per trobar respostes plenes, no esbiaixades. Aquí l'Església té un llarg camí a córrer, dubto que pugui ser punta de llança d'aquesta transformació, però és evident que li cal un gir de 180 graus en el paper i reconeixement de la dona en el si de la comunitat cristiana.

F. Javier Vitoria explica que «des del binomi fe-justícia l'opció pels pobres és una categoria teològica». Està l'Església per situar en el centre els pobres?

O els últims, els pobres, els exclosos, els descartats (com diu el Papa Francesc)

són el criteri últim de discerniment de les nostres opcions, o no estem sent fidels a l'Evangeli. L'opció pels pobres és el que anomenaríem un irrenunciable de la fe cristiana. L'Església ens demostra que és així, només cal veure darrerament l'assassinat de capellans a Mèxic, la seva opció pels darrers els ha costat la vida! Tot i això, l'Església pot fer encara molt per fer-se pobra entre els pobres i tota servei.

A l'article final, Jaume Flaquer proposa començar per canviar la mirada de l'Església i després el rostre. Cal encara més purificació i cura d'humilitat per fer-ho?

Com diu el Jaume, l'Església a vegades es mira massa el melic. Crec que de tot el que hem parlat, se'n deriva un nou rostre d'Església, a l'escolta atenta del patiment, una església descentrada, en comunió i diàleg amb el món.

Rauxa

Honestedat

Eduard Brufau

De manera cíclica, hi ha un seguit de temes que centren el debat polític: el lloc de la religió a l'escola, la legitimitat de l'avortament i el reconeixement de les persones homosexuals. Totes tres són qüestions importants i molt delicades, que s'haurien de tractar amb calma i molta cura perquè afecten directament dimensions essencials de tota persona humana. Per desgràcia, quan l'opinió pública en parla, sovint les acaba reduint a una polèmica barroerament ideològica, a una mena de pols per mesurar les forces amb l'adversari polític. En l'últim que es pensa és en els escolars, en les mares i els seus fills i en les persones homosexuals.

D'altra banda, la mirada legislativa sembla l'única

vàlida i autoritzada a l'hora de formular aquests temes tan complexos, fins al punt que fa l'efecte que l'aprovació d'una llei sigui l'objectiu final de qualsevol debat. Però per ella mateixa, ni la legislació més pensada i detallada no és capaç de canviar la més petita de les realitats. Especialment pel que fa a l'avortament i les persones homosexuals, ens trobem davant de realitats humanes que poden amagar veritables tragèdies, sovint silencioses. Són qüestions aclaparadorament vitals, per la qual cosa la mirada ideològica esdevé terriblement frívola, mentre que la legislativa, tot i ser legítima, es mostra del tot insuficient. Només des d'una mirada humil que surti del batec de l'ànima ens podem atansar a aquestes realitats sense traïr l'honestedat.